

ЗАКОН за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България

Обн., ДВ, бр. 12 от 11.02.2000 г., изм., бр. 111 от 28.12.2001 г., изм. и доп., бр. 24 от 23.03.2004 г., изм., бр. 70 от 10.08.2004 г., в сила от 1.01.2005 г., изм. и доп., бр. 11 от 1.02.2005 г.; Решение № 5 от 10.05.2005 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 45 от 31.05.2005 г.; доп., бр. 87 от 1.11.2005 г., изм., бр. 88 от 4.11.2005 г., доп., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изм. и доп., бр. 102 от 20.12.2005 г., бр. 104 от 27.12.2005 г., в сила от 27.12.2005 г., изм., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., бр. 36 от 2.05.2006 г., в сила от 1.07.2006 г., изм. и доп., бр. 43 от 26.05.2006 г., изм., бр. 65 от 11.08.2006 г., в сила от 11.08.2006 г., доп., бр. 99 от 8.12.2006 г., в сила от 9.01.2007 г., изм., бр. 108 от 29.12.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 41 от 22.05.2007 г., бр. 54 от 3.07.2007 г., бр. 109 от 20.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм., бр. 67 от 29.07.2008 г., изм. и доп., бр. 71 от 12.08.2008 г., бр. 98 от 14.11.2008 г., изм., бр. 108 от 19.12.2008 г., изм. ДВ. бр. 47 от 23 Юни 2009г.

Глава първа ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 1. (1) Този закон урежда правния режим на морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България.

(2) В морските пространства и вътрешните водни пътища и в пристанищата Република България упражнява суверенитет, определени суверенни права, юрисдикция и контрол в съответствие с общопризнатите принципи и норми на международното право и международните договори, по които Република България е страна.

Чл. 2. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) С този закон се цели:

1. използването на Черно море и на р. Дунав в интерес на сътрудничеството с черноморските, крайдунавските и други страни;
2. улесняването на морските и речните връзки;
3. осигуряването на безопасност на корабоплаването, опазването на морската и речната среда при корабоплаване и поддържането на екологичното равновесие;
4. осигуряването на равнопоставен достъп до пазара на пристанищните услуги и повишаване на ефективността при осъществяването им;
5. подобряването качеството на услугите, предлагани на ползвателите на пристанищата;
6. намаляването на разходите и поощряването на морските и речните превози, включително на къси разстояния и комбинирания транспорт.

Чл. 3. Контролът за спазване на правния режим в морските пространства, вътрешните водни пътища и в пристанищата на страната се осъществява съобразно разпоредбите на този закон.

Чл. 4. (1) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) С решение на Министерския съвет се определят закритите за посещения от чуждестранни кораби пристанища и рейдове, които се обявяват в "Известие до мореплавателите", издавано от Хидрографската служба на Военноморските сили.

(2) Пристанищата и рейдовете, извън определените по ал. 1, са открити.

Глава втора МОРСКИ ПРОСТРАНСТВА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Раздел I Общи разпоредби

Чл. 5. (1) Морските пространства на Република България обхващат вътрешните морски води, териториалното море, прилежащата зона, континенталния шелф и изключителната икономическа зона.

(2) Вътрешните морски води и териториалното море, както и въздушното пространство над тях, тяхното дъно и неговите недра са част от територията на Република България, върху които тя осъществява своя суверенитет.

(3) В прилежащата зона, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона Република България осъществява суверенни права, юрисдикция и контрол, определени с този закон.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Плаването и граничният режим във вътрешните морски води и в териториалното море на български и чуждестранни яхти, лодки и други плавателни средства за спорт, туризъм и развлечение и извършването на водноатракционни услуги с тях се определят с акт на Министерския съвет.

(5) Оказването на помощ на кораби и хора, търпящи бедствие в морските пространства на Република България, се извършва при условия и по ред, определени от министъра на транспорта.

(6) При опасност за живота на хората или при заплаха от възпрепятстване на корабоплаването, капитанът на пристанището може да привлече за оказване на помощ всеки намиращ се наблизо кораб.

Раздел II

Вътрешни морски води

Чл. 6. Вътрешните морски води на Република България включват:

1. водите между бреговата линия и изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море;

2. водите на пристанищата, ограничени откъм морето с линията, съединяваща най-отдалечените точки в морето на котвените места, хидротехническите и другите постоянни пристанищни съоръжения;

3. водите на:

а) Варненския залив между бреговата линия и правата линия, съединяваща нос Св. Константин с нос Иланджик;

б) Бургаския залив между бреговата линия и правата линия, съединяваща нос Емине с Маслен нос;

4. водите между бреговата линия и правите изходни линии, съединяващи нос Калиакра с нос Тузлата, нос Тузлата с нос Екрене и Маслен нос с нос Ропи.

Чл. 7. (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен невоенен кораб, използван с търговска или хуманна цел, може свободно да влиза във вътрешните морски води и да посещава откритите пристанища и рейдове.

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен невоенен подводен кораб може да влезе във вътрешните морски води и да посети с мирна (невоенна) цел откритите пристанища и рейдове с разрешение на Министерския съвет, ако не е предвидено друго в споразумение между Република България и държавата на знамето.

(2) Разрешението трябва да се поиска най-малко 30 дни преди посещението - за корабите на черноморските държави, и 45 дни - за корабите на останалите държави, ако не е предвидено друго в споразумение между Република България и държавата на знамето.

(3) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

(4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

(5) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

Чл. 9. Чуждестранен държавен кораб, използван с нетърговска цел, може да влезе във

вътрешните морски води и да посети откритите пристанища и рейдове с разрешение на Министерския съвет, поискано не по-късно от 30 дни преди посещението, ако не е предвидено друго в споразумение между Република България и държавата на знамето.

Чл. 10. (1) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2005 г., бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен невоенен кораб, снабден с ядрени енергийни устройства, може да влезе във вътрешните морски води и да посети откритите пристанища и рейдове по реда на чл. 8, ал. 1 и 2.

(2) Преди корабът да се отправи за пристанищния район, компетентните органи извършват проверка на документите за безопасност на кораба, дозиметричен контрол и други проверки, свързани с опазването на околната среда. Мястото на проверките се определя от морската администрация към министъра на транспорта.

(3) По време на престоя на кораба в пристанището или на рейда могат да бъдат извършени допълнителни проверки.

(4) Ако при проверката се окаже, че пребиваването на кораба може да доведе до опасни последици, морската администрация към министъра на транспорта нарежда корабът да напусне в определен срок вътрешните морски води или териториалното море. За понесените в този случай вреди поради преждевременното отплаване на кораба Република България не носи отговорност.

(5) Алинеи 2 - 4 се прилагат и за корабите, превозващи ядрени и радиоактивни вещества.

(6) Алинеи 2 - 4 се прилагат и за корабите, превозващи отровни или други опасни вещества.

Чл. 11. (1) (Доп. - ДВ, бр. 11 от 2005 г., изм., бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен военен кораб, снабден с ядрени енергийни устройства или въоръжен с ядрено оръжие, може да влезе във вътрешните морски води и да посети откритите пристанища и рейдове при условията и по реда, установени в чл. 8, ал. 1 и 2. Проверката на документите за безопасност, дозиметричният контрол и другите проверки, свързани с опазването на околната среда, извършвани на чуждестранен военен кораб, снабден с ядрени енергийни устройства или въоръжен с ядрено оръжие, се извършват от органите на Министерството на отбраната на определено от тях място.

(2) Разпоредбите на чл. 10, ал. 3 и 4 се прилагат съответно и по отношение на чуждестранен военен кораб, снабден с ядрени енергийни устройства или въоръжен с ядрено оръжие. В този случай проверките се извършват и нареждането за напускане на кораба се дава от органите на Министерството на отбраната.

Чл. 12. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Министерският съвет определя реда за посещение и престой на чуждестранни невоенни подводни кораби, чуждестранни невоенни държавни кораби с нетърговска цел, чуждестранни невоенни кораби, снабдени с ядрени енергийни устройства, и кораби, превозващи радиоактивни вещества.

Чл. 13. Предварително разрешение за влизане във вътрешните морски води или пристанищата не се изисква:

1. при официално посещение, когато на кораба се намира държавен глава, министър-председател или ръководител на ведомство по външните работи, както и за съпровождащите го кораби;

2. при авария на кораба, за укриване от буря или при други стихийни бедствия, за което капитанът на кораба е длъжен незабавно да съобщи с всички възможни средства на капитана на най-близкото пристанище и да изпълнява неговите указания.

Чл. 14. (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Чуждестранните военни кораби - при посещението си в български военни пристанища, и корабите по чл. 13 се освобождават от такси, освен за оказаните им услуги.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) На чуждестранните кораби, намиращи се във вътрешните морски води в пристанищата и рейдовете, се забранява да използват средства за радионавигация, хидроакустични и радиосвързочни апаратури, електронни и оптически системи за наблюдение, освен за осигуряване на безопасността на корабоплаването и стоенето на котва. Те могат да ползват своите ултракъсовълнови радиостанции само за свръзка с пристанищните

органи или с упълномощено предприятие, осъществяващо електронни съобщения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Корабите, съоръжени с корабни земни станции от системата за морски електронни съобщения чрез спътници, при пребиваването им във вътрешните морски води и в териториалното море могат да ги използват на принципа на взаимност.

Раздел III **Териториално море**

Чл. 16. (1) Териториалното море на Република България включва прилежащата към брега и вътрешните морски води морска ивица с широчина 12 морски мили, измервана от изходните линии.

(2) За изходни линии служат линията на най-големия отлив от брега или правите линии, съединяващи двете крайни точки на заливите и пространствата, посочени в чл. 6.

Чл. 17. Териториалното море на Република България се разграничава от териториалното море на съседните държави с географския паралел от точката на сухоземната граница, опираща се на морския бряг.

Чл. 18. Външната и страничните граници на териториалното море са държавна граница на Република България.

Чл. 19. (1) Корабите на всички държави се ползват с правото на мирно преминаване през териториалното море в съответствие с изискванията на този закон и на международното право.

(2) Правото на мирно преминаване се упражнява, за да се пресече териториалното море без отбиване във вътрешните морски води, да се премине във вътрешните морски води или да се излезе от тях. Корабът е длъжен да се движи непрекъснато през незабранените за плаване райони със скорост, не по-малка от нормалната за съответния вид кораби, да следва установените морски коридори, схеми за разделно движение, фарватери и препоръчани пътища и да не нарушава мира, добрия ред и сигурността на страната.

(3) По време на мирното преминаване не се допуска спиране или заставане на котва, освен когато това е предизвикано от навигационна необходимост, авария, бедствие, непреодолима сила или за оказване помощ на хора, кораби или въздухоплавателни средства.

(4) При навлизане, излизане или плаване в териториалното море корабите са длъжни да участват в системата за докладване и контрол на движението върху корабоплаването.

Чл. 20. (1) Мирът, добрият ред или сигурността на страната при преминаването през териториалното море се нарушават, когато чуждестранният кораб извършва някое от следните действия:

1. заплахата със сила или употреба на сила срещу суверенитета, териториалната цялост или политическата независимост на Република България в нарушение на принципите на международното право, съдържащи се в Устава на Организацията на Обединените нации;

2. маневри или учения с използване на какъвто и да е вид оръжие;

3. дейност, която има за цел събиране на информация във вреда на отбраната или сигурността на страната;

4. акт на пропаганда, накарняващ интересите на отбраната или сигурността на страната;

5. излитане, кацане или приемане на борда на каквито и да са въздухоплавателни средства;

6. издигане във въздуха, кацане, приемане на борда или снемане от него на каквото и да е военно устройство;

7. прехвърляне от или на кораба на товари, валутни ценности или лица в нарушение на митническите, данъчните, граничните или санитарните разпоредби;

8. непозволено съгласно международните стандарти замърсяване на морската среда;

9. риболовна дейност;

10. научноизследователска или хидрографска дейност;

11. дейност, която може да попречи на работата на системите за свързка или на радиоелектронно или друго съоръжение или устройство на страната;

12. друга дейност, която не е непосредствено свързана с преминаването на кораба.

(2) Не са нарушения на мира, добрия ред или сигурността действията по ал. 1, т. 2, 5, 6, 9, 10 и 12, ако за това е получено разрешение по установения ред.

Чл. 21. Чуждестранният кораб не заплаща такси за преминаване през териториалното море освен за оказаните му услуги.

Чл. 22. С оглед сигурността на страната, включително за провеждане на учения с използване на оръжие, министърът на отбраната, съгласувано с министъра на транспорта и министъра на вътрешните работи може временно да преустанови мирното преминаване през отделни райони на териториалното море и да забрани корабоплаването в отделни участъци на вътрешните морски води. Тези мерки се обявяват в "Известие до мореплавателите".

Чл. 23. (1) (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г.) При мирното преминаване през териториалното море и по време на пребиваването му във вътрешните морски води, пристанищата и рейдовете, чуждестранният кораб е длъжен да спазва навигационните изисквания, граничните, митническите, финансовите, здравните, фитосанитарните, ветеринарните и пристанищните разпоредби, както и разпоредбите за опазване на околната среда.

(2) Чуждестранният кораб при мирното преминаване през териториалното море и по време на пребиваването му във вътрешните морски води е длъжен да носи през деня вдигнато своето знаме, а невоенният кораб - и знамето на Република България.

(3) В териториалното море и във вътрешните морски води на чуждестранния кораб се забранява:

1. да използва корабните лодки, освен в случай на бедствие - за търсене и спасяване на хора;

2. да извършва водолазна и подводна дейност;

3. да държи риболовните си уреди в работно положение;

4. да подава звукови или светлинни сигнали, освен установените в международните правила за предпазване на корабите от сблъскване на море;

5. преднамерено да засяда или да се потопява;

6. да извършва действия, които могат да причинят повреди на положени кабели, тръбопроводи или всякакви инсталации и съоръжения, свързани с корабоплаването и използването на морските ресурси.

Чл. 24. Чуждестранните кораби, снабдени с ядрени енергийни устройства, и корабите, които превозват ядрени, радиоактивни, отровни или други опасни вещества, при преминаването през териториалното море са длъжни да носят документите и да вземат предпазните мерки, предписани за такива кораби от съответните международни договори.

Чл. 25. (1) В териториалното море и във вътрешните морски води чуждестранният подводен кораб е длъжен да бъде само в надводно положение.

(2) Чуждестранният подводен кораб, който се намира в подводно положение, се заставя да изплава на повърхността. При повреда, поради която не може да изплава, той е длъжен с всички възможни средства да подаде сигнал за това.

Чл. 26. Чуждестранният кораб при преминаване през териториалното море може да използва само онези средства за радиосвързка, които осигуряват радиообмен с българските брегови станции, а средствата за радионавигация, хидроакустичните апаратури, оптическите, електронните и други прибори - само за навигационни цели.

Чл. 27. (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Водолазната и всякаква друга подводна дейност във вътрешните морски води и в териториалното море се извършва по ред, определен от министъра на отбраната, министъра на вътрешните работи, министъра на културата и министъра на транспорта.

Чл. 28. Чуждестранният кораб, който поради бедствие или непреодолима сила бъде

принуден да спре или да застане на котва, е длъжен с всички възможни средства незабавно да съобщи за това на капитана на най-близкото пристанище.

Чл. 29. (1) Охраната на морската държавна граница и контролът за спазване на граничния режим в териториалното море и във вътрешните морски води се осъществяват от органите на Министерството на вътрешните работи.

(2) Режимът на плаване във вътрешните морски води и в териториалното море се определя с наредба от министъра на транспорта и се съобразява с изискванията на националната сигурност на страната.

Чл. 30. (1) В рамките на своята компетентност органите на Министерството на вътрешните работи, на Министерството на отбраната и на Министерството на транспорта имат право в пределите на вътрешните морски води и териториалното море по отношение на чуждестранен невоенен кораб:

1. да поискат да вдигне държавното си знаме;
2. да му отправят съответни запитвания при съмнение за нарушаване на правилата за мирно преминаване;
3. да му предложат да измени курса си, ако той води към забранен за плаване район;
4. да го спрат и да извършат проверка или да го задържат, ако не отговори на отправеното му запитване или наруши разпоредбите на чл. 19, ал. 2, чл. 23 и 24 или когато такива мерки се предвиждат в международен договор, по който Република България е страна;
5. да го спират и задържат в случаите, предвидени в чл. 31, ал. 3 и 4;
6. да снемат от него и да задържат лицата, извършили престъпления, посочени в чл. 32, и да ги предават на следствените органи, като уведомят прокурора в срок до 24 часа.

(2) Ако чуждестранният невоенен кораб откаже да спре или се възпротиви на задържането му, или прибегне до насилствени действия, органите на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната могат да вземат съответни принудителни мерки, включително и употреба на оръжие и бойна техника.

Чл. 31. (1) За вредите, причинени от непозволено увреждане във вътрешните морски води и в териториалното море, както и за вредите от нарушаване на правата и юрисдикцията на Република България в прилежащата зона, в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона, се прилага българското законодателство и споровете са подсъдни на българските съдилища.

(2) Чуждестранен невоенен кораб, който преминава през териториалното море, не може да бъде спрян или да бъде изменен курсът му, за да се осъществи гражданска юрисдикция по отношение на лице, което се намира на борда му.

(3) Прямо чуждестранен невоенен кораб, който се намира във вътрешните морски води, стои на котва в териториалното море или преминава през тях, могат да бъдат предприети действия за обезпечение на иск или на принудително изпълнение.

(4) Обезпечение на иск и принудително изпълнение върху чуждестранен невоенен кораб, преминаващ през териториалното море, могат да бъдат предприети само за задължения на кораба, възникнали при преминаването му през териториалното море, както и за вреди по ал. 1.

Чл. 32. (1) Наказателната юрисдикция на Република България не се разпростира по отношение на престъпления, извършени на борда на чуждестранен невоенен кораб при преминаването му през териториалното море, освен за:

1. престъпление, извършено от български гражданин;
2. престъпление, което нарушава спокойствието в страната или добрия ред в териториалното море;
3. престъпление от общ характер, което засяга интересите на Република България или на български гражданин;
4. незаконно пренасяне на наркотични, психотропни или радиоактивни вещества;
5. противозаконно лишаване от свобода;

6. престъпление против мира и човечеството.

(2) Наказателната юрисдикция на Република България се прилага по отношение на всяко престъпление, извършено на борда на чуждестранен невоенен кораб по време на пребиваването му в български пристанища или във вътрешните морски води. Тя се прилага и след като корабът напусне вътрешните морски води и навлезе в териториалното море.

Чл. 33. Компетентните български органи могат да извършат предварително разследване и да вземат мерки на процесуална принуда и за други престъпления извън посочените в чл. 32, ал. 1, извършени на борда на чуждестранен невоенен кораб при преминаването му през териториалното море, по искане на капитана на кораба, дипломатическия агент или консулското длъжностно лице на държавата на знамето.

Чл. 34. При започване на наказателно преследване в случаите по чл. 32, ал. 1, както и при извършване на следствени действия по чл. 33 по молба на капитана на кораба се уведомява дипломатическият агент или консулското длъжностно лице на държавата на знамето.

Чл. 35. Чуждестранен военен кораб или държавен кораб, използван с нетърговска цел, който при пребиваване във вътрешните морски води или в териториалното море наруши този закон или друг нормативен акт и пренебрегне отправените към него изисквания, се предупреждава да напусне незабавно вътрешните морски води и териториалното море.

Чл. 36. За вреди, причинени от чуждестранен военен кораб или от чуждестранен държавен кораб, използван с нетърговска цел, при преминаването му през териториалното море или по време на пребиваването му във вътрешните води, обезщетението се дължи от държавата на знамето.

Раздел IV

Прилежаща зона

Чл. 37. Прилежащата зона на Република България е морската ивица, която се опира до териториалното море и се разпростира на разстояние 24 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море.

Чл. 38. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г.) В прилежащата зона Република България осъществява контрол за предотвратяване нарушаването на митническите, финансовите, граничните и здравните изисквания в пределите на страната, включително и в териториалното море, и юрисдикция за наказване нарушителите на тези разпоредби.

Чл. 39. При наличието на данни, че намиращ се в прилежащата зона чуждестранен невоенен кораб е нарушил или се подготвя да наруши разпоредбите на чл. 38, органите на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната имат право да го спрат, да извършат проверка и да вземат необходимите мерки за предотвратяване на нарушението или да го задържат за търсене на съответна отговорност от виновните лица.

Раздел V

Континентален шелф

Чл. 40. Континенталният шелф на Република България включва морското дъно и недрата на подводния район, които са естествено продължение на сухоземната територия и се разпростират отвъд териториалното море до установените граници с континенталния шелф на другите прилежащи и срещулежащи държави.

Чл. 41. Външните граници на континенталния шелф се определят по споразумение със съседните прилежащи и срещулежащи черноморски държави в съответствие с международното право, за да се постигне справедливо решение.

Чл. 42. (1) Република България осъществява върху континенталния шелф суверенни права за търсене, проучване, разработване, използване, опазване и стопанисване на естествените му

богатства, които включват: енергийните, минералните и други небиеологични ресурси на морското дъно и в неговите недра, както и живите организми, принадлежащи към прикрепените видове.

(2) В континенталния шелф Република България има изключителното право:

1. да извършва, да разрешава и да регулира извършването на сондажни работи независимо от тяхната цел;

2. да изгражда, да разрешава изграждането и да регулира създаването и използването на изкуствени острови, инсталации и съоръжения, които се намират под нейната юрисдикция.

Чл. 43. (1) Полагането на кабели и тръбопроводи върху континенталния шелф от други държави може да се извършва при условие, че не се засягат интересите на страната, свързани с проучването, разработването и използването на естествените богатства на шелфа и опазването на морската среда.

(2) Трасето на кабелите и тръбопроводите се определя по споразумение между Република България и заинтересуваната държава.

Чл. 44. (1) При наличието на данни, че в пределите на континенталния шелф чуждестранен невоенен кораб е нарушил или се подготвя да наруши суверенните права и юрисдикцията на Република България, министърът на вътрешните работи, министърът на отбраната и министърът на транспорта вземат необходимите мерки за предотвратяване или преустановяване на нарушението. Те могат да извършат проверка на кораба и да го задържат за търсене на съответна отговорност от виновните лица.

(2) При вземането на мерки по ал. 1 се уведомява дипломатическият агент или консулското длъжностно лице на държавата на знамето.

Раздел VI

Изключителна икономическа зона

Чл. 45. Изключителната икономическа зона на Република България се простира отвъд границите на териториалното море на разстояние до 200 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море.

Чл. 46. Външните граници на изключителната икономическа зона се определят по споразумение със съседните прилежащи и срещулежащи държави в съответствие с международното право, за да се постигне справедливо решение.

Чл. 47. В изключителната икономическа зона Република България осъществява:

1. суверенни права за проучване, разработване, използване, опазване и стопанисване на биологичните, минералните и енергийните ресурси, които се намират на морското дъно, в неговите недра и в покриващите ги води, както и за извършване на други дейности, свързани с проучването и използването на зоната;

2. изключителни права и юрисдикция, свързани със:

- а) създаването и използването на изкуствени острови, инсталации и съоръжения;
- б) извършването на морски научни изследвания;
- в) опазването на морската среда;

3. други права, произтичащи от международните договори, по които Република България е страна, и от общопризнатите принципи и норми на международното право.

Чл. 48. В изключителната икономическа зона всички държави се ползват от свобода на корабоплаване, въздухоплаване, полагане на кабели и тръбопроводи и други допустими от международното право способи за използване на морето за тези цели.

Чл. 49. (1) Чуждестранен кораб не може да извършва промишлен риболов в изключителната икономическа зона, освен въз основа на споразумение между Република България и държавата на знамето.

(2) При преминаване през изключителната икономическа зона чуждестранният риболовен

кораб не трябва да държи риболовните си съоръжения в работно положение.

Чл. 50. При наличието на данни, че в пределите на изключителната икономическа зона чуждестранен невоенен кораб е нарушил или се подготвя да наруши суверенните права и юрисдикцията на Република България, се прилагат съответно разпоредбите на чл. 44.

Чл. 51. Контролът за спазване на режима в изключителната икономическа зона се осъществява при условията и по ред, определени от Министерския съвет.

Раздел VII

Използване на морските пространства и опазване на морската среда

Чл. 52. (1) Предоставянето на особено право на ползване върху континенталния шелф и в изключителната икономическа зона за проучване, разработване, използване, опазване и стопанисване на биологичните, минералните и енергийните ресурси се извършва по реда на Закона за концесиите и на Закона за подземните богатства.

(2) Научните изследвания в континенталния шелф и в изключителната икономическа зона се извършват с разрешение на Министерския съвет по реда и условията на Конвенцията на ООН по морско право. Разрешението се дава, ако изследванията са предназначени изключително за мирни цели и за разширяване на познанията за морската среда, извършват се с безопасни методи и средства и не създават затруднения за страната при упражняване на суверенните ѝ права и юрисдикция.

(3) Искщите разрешение за научни изследвания са длъжни да предоставят по официален път пълна информация за характера, целите и местоизвършването на проектираното изследване, предвидените методи и средства за осъществяването му и други необходими данни.

(4) Министерският съвет може да не даде разрешение, когато:

1. научните изследвания имат непосредствено значение за проучването и използването на естествените богатства на континенталния шелф и изключителната икономическа зона;

2. научните изследвания включват сондиране на морското дъно или използването на взривни вещества, или вещества, вредни за морската среда;

3. научните изследвания предвиждат строителство и използване на изкуствени острови, инсталации и съоръжения;

4. представената информация е неточна или не са изпълнени задължения по разрешени преди това изследвания.

Чл. 53. (1) Забранява се изливането, изхвърлянето и потопяването от кораби, въздухоплавателни средства, платформи или други изкуствени съоръжения и от брегови източници на всякакви видове твърди и течни отпадъци и на други вредни за здравето на хората или живите ресурси на морето вещества, както и всяко друго замърсяване на морската среда във вътрешните морски води и в териториалното море, освен при спазване на нормите, предвидени в международни конвенции, ратифицирани от Република България и в националното ни законодателство.

(2) Забранява се замърсяването на морската среда в изключителната икономическа зона, което може да увреди интересите на страната, както и изхвърлянето и изливането на посочените в ал. 1 отпадъци и вещества над допустимите международни норми и стандарти, приети от Република България.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Заустването на отпадъчни води от брегови източници се регулира чрез Закона за водите.

(4) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Забранява се всяко друго замърсяване от кораби, които се намират в морските пространства на Република България, включително замърсяването на въздуха, освен при спазване на нормите, предвидени в международни конвенции, ратифицирани от Република България, и в националното ни законодателство.

Чл. 54. (1) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Когато съществуват основания да се смята, че

невоенен кораб, намиращ се или преминаващ през вътрешните морски води, териториалното море или изключителната икономическа зона, е нарушил разпоредбите на този закон, на друг нормативен акт или на международен договор относно предотвратяване на замърсяването на морската среда, морската администрация към министъра на транспорта и териториалните звена на Министерството на околната среда и водите могат да предприемат съответни действия, включително:

1. да изискат от капитана на кораба да представи необходимата информация, за да се установи дали е извършено нарушение;
2. (доп. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) да извършат проверка на кораба съгласно изискванията на Международната морска организация, ако сметнат, че информацията е недостатъчна;
3. да вземат проби от кораба или товара;
4. да задържат кораба за търсене на съответната отговорност.

(2) При необходимост органите по ал. 1 могат да поискат съдействие от Министерството на вътрешните работи, от Министерството на отбраната или от друг компетентен държавен орган.

(3) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Когато бъде констатирано нарушение по ал. 1, компетентният орган, който е извършил проверката, незабавно уведомява държавата на знамето, както и други засегнати държави, а в случаите, когато е налице престъпление - и прокуратурата.

(4) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Когато съществуват основания да се смята, че невоенен кораб, който се е намирал или е преминал през морските пространства на Република България, е нарушил разпоредбите на този закон, на друг нормативен акт или на международен договор относно предотвратяване на замърсяването на морската среда, Република България отправя молба до компетентните органи в пристанището на назначение за правна помощ, включително извършване разпит на лица, проверка на документи или на техническото състояние на кораба, вземане на проби от кораба или товара.

Чл. 55. (1) При замърсяване на морската среда във вътрешните морски води, в териториалното море или в изключителната икономическа зона на друга държава Република България по нейна молба ѝ оказва правна помощ, като извършва разпит на лица, проверка на документи или на техническото състояние на кораба, взема проби от кораба или товара, извършил замърсяването, когато той се намира в пристанище или във вътрешните морски води на страната. Такава помощ се оказва и по искане на държавата на знамето.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Република България задължително оказва правната помощ по ал. 1, когато постъпилата молба е от друга държава - членка на Европейския съюз.

(3) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Правната помощ по ал. 1 се оказва при условията на взаимност извън случаите по ал. 2.

Чл. 56. При повреда, авария или друго морско произшествие в морските пространства на страната, което създава опасност от замърсяване на морската среда или крайбрежието, както и за увреждане на свързаните с тях интереси, Министерството на транспорта със съдействието на заинтересуваните ведомства и организации предприема необходимите мерки за предотвратяване, ограничаване и отстраняване на опасността.

Чл. 57. Морската администрация забранява отплаването на кораб, намиращ се във вътрешните морски води, пристанище или рейд, ако техническото състояние на кораба или действията на екипажа не осигуряват спазването на приетите от Република България норми и стандарти за предотвратяване и ограничаване замърсяването на морската среда или техническото състояние и документите му не отговарят на изискванията.

Чл. 58. (1) При извършване на проучвателни, сондажни и други дейности по разработването и използването на природните ресурси в морските пространства на Република България Министерството на транспорта съвместно с Министерството на околната среда и водите упражнява контрол за спазването на предвидените мерки за предотвратяване на аварии, изливане на нефт и други замърсители, както и за своевременно отстраняване на последствията от тях.

(2) Министерството на околната среда и водите чрез своите специализирани териториални звена упражнява контрол върху бреговете източници на замърсяване.

Чл. 59. Когато съществува реална опасност замърсяването в морските пространства на страната да се разпространи във водите на друга черноморска държава, тя се уведомява по дипломатически път.

Чл. 59а. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Разпоредбите на тази глава се прилагат без дискриминация по отношение на чуждестранните невоенни кораби и държавни кораби, използвани с нетърговска цел.

Чл. 59б. (Нов - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Министърът на транспорта изпраща доклад по прилагането на този раздел до Европейската комисия на всеки три години, като обобщава информацията и от други компетентни ведомства.

Раздел VIII

Безопасност на корабоплаването

Чл. 60. С оглед безопасността на корабоплаването в съответствие с изискванията на националната сигурност и с общоприетите международни правила по ред, определен от Министерския съвет, се установяват, изменят и отменят схеми за разделно движение, морски коридори, фарватери, и препоръчителни пътища и система за докладване и контрол върху корабоплаването в териториалното море - за транзитно преминаване и за посещение на откритите пристанища, които са задължителни за корабите и се обявяват в "Известие до мореплавателите".

Чл. 60а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Корабите и пристанищата подлежат на контрол във връзка със сигурността и безопасността на корабоплаването.

(2) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 109 от 2007 г.) Министърът на транспорта, министърът на вътрешните работи, министърът на финансите и председателят на Държавна агенция "Национална сигурност" определят с наредба условията и реда за постигане на сигурността на корабите и пристанищата.

(3) Министърът на транспорта или упълномощено от него длъжностно лице издава международно свидетелство за сигурност на кораба, временно международно свидетелство за сигурност на кораба, както и удостоверение за съответствие на пристанището, при условия и по ред, определени с наредбата по ал. 2.

(4) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Информацията, съдържаща се в оценките за сигурност и в плановете за сигурност на корабите и пристанищата, както и в докладите за начина на извършване на оценките за сигурност на пристанищата, е служебна тайна.

Чл. 60б. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Министърът на транспорта или упълномощено от него длъжностно лице:

1. издава свидетелства за правоспособност на радиооператорите от Световната морска система за бедствия и безопасност на морската подвижна радиослужба и морската подвижна-спътникова радиослужба, на оператори на радиостанции на плавателни съдове по вътрешните водни пътища, издава разрешения за използване на радиостанции и радиолокационни станции на плаващи обекти и води публични регистри за издадените свидетелства и разрешения;

2. осъществява международно координиране на радиочестоти и радиочестотни ленти, както и на техническите характеристики на радиосъоръженията, които ги използват, за радиослужбите морска подвижна, морска подвижна-спътникова, морска радионавигация и морска радионавигация-спътникова;

3. предоставя за ползване разпределените опознавателни знаци за идентифициране на радиостанциите на плаващи обекти и води регистър за тях при условия и по ред, определени в наредба на министъра на транспорта, за разпределението на опознавателните знаци в Република България съгласно изискванията на Международния съюз по далекосъобщения.

Чл. 61. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Навигационното осигуряване на корабоплаването в териториалното море се осъществява от Министерството на отбраната.

(2) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., изм., бр. 104 от 2005 г.) Навигационното осигуряване на корабоплаването във вътрешните морски води, каналите и акваторията на пристанищата се осъществява от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура".

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Измервания на дълбочини в териториалното море и вътрешните води с картографска цел се извършват само от хидрографската служба при Военноморския флот.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Хидротехнически и навигационни съоръжения могат да се строят от други ведомства с разрешение на Министерството на отбраната и Министерството на транспорта.

Чл. 62. Изхвърлянето на земни маси и дънни утайки в морските пространства на страната се разрешава само в райони, определени от министъра на околната среда и водите, съгласувано с министъра на транспорта.

Чл. 63. (1) Изкуствените острови, инсталации и съоръжения на континенталния шelf и в изключителната икономическа зона се изграждат извън признатите и имащи съществено значение за международното корабоплаване пътища. Те се означават със светещи и други знаци.

(2) Около изкуствените острови, инсталации и съоръжения се установяват зони за безопасност на разстояние до 500 м от външния им край. Те включват и водния стълб от морската повърхност до дъното. Зоните могат да бъдат с по-големи размери, ако това е допустимо от общоприетите международни стандарти.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) В срок, определен от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура", физическите и юридическите лица, стопанисващи съоръжения, които не се използват, са длъжни да ги демонтират и изнесат от района до степен, осигуряваща безопасност на корабоплаването.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) При неотстраняване в определения срок на съоръженията по предходната алинея същите се демонтират и изнасят от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура". За извършените разходи Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" има право да търси обезщетение от задължените лица по общия ред.

Чл. 64. Измененията в навигационната обстановка във вътрешните морски води и в териториалното море, както и в изключителната икономическа зона в случаите по чл. 63 се обявяват в "Известие до мореплавателите".

Чл. 65. (1) В района за търсене и спасяване, за който Република България отговаря, Министерството на транспорта поддържа организации за оказване помощ на нуждаещите се или търпящи бедствие хора, кораби или въздухоплавателни средства.

(2) Районът по ал. 1 се определя в съответствие с постигнатите с прилежащите и срещулежащите държави споразумения.

(3) Морската администрация организира дейностите по търсене и спасяване, взаимодействието със силите и средствата на съседните държави и съвместно с Министерството на отбраната осъществява търсене и спасяване.

Раздел IX

Право на преследване

Чл. 66. Чуждестранен невоенен кораб може да бъде преследван и задържан за търсене на съответна отговорност, ако има достатъчно основание да се смята, че е:

1. нарушил българските закони по време на пребиваването му във вътрешните морски води или в териториалното море;

2. (изм. - ДВ, бр. 70 от 2004 г.) извършил или се подготвя да извърши нарушение на

финансовите, митническите, граничните и здравните изисквания в прилежащата зона;

3. извършил нарушение на разпоредбите за опазване на морската среда от замърсяване и за режима на континенталния шелф и на изключителната икономическа зона, включително и на зоните за безопасност около изкуствените острови и други съоръжения.

Чл. 67. (1) Преследването може да започне, когато чуждестранният кораб или една от неговите лодки се намира: във вътрешните води или в териториалното море - за нарушение по чл. 66, т. 1; в прилежащата зона - за нарушение по чл. 66, т. 2; в изключителната икономическа зона или надконтиненталния шелф - за нарушение по чл. 66, т. 3.

(2) Преследването започва, когато чуждестранният кораб не се подчини на подадения му сигнал да спре.

(3) Преследването се извършва от кораби или въздухоплавателни средства на Министерството на вътрешните работи и на Министерството на отбраната или от други оправомощени за това държавни кораби и въздухоплавателни средства, носещи съответните отличителни знаци. То се води непрекъснато, докато преследваният кораб влезе в териториалното море на своята или на друга държава.

Чл. 68. Задържаният кораб съгласно разпоредбите на този раздел може да бъде отведен до най-близкото безопасно за него българско пристанище за разследване и търсене на отговорност.

Чл. 69. При неоснователно задържане на чуждестранен невоенен кораб извън териториалното море се дължи обезщетение за претърпените от кораба вреди.

Глава трета **ВЪТРЕШНИ ВОДНИ ПЪТИЩА** (Загл. изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Раздел I **Общи разпоредби**

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) "Вътрешни водни пътища" е участъкът на р. Дунав от километър 845,650 до километър 374,100, ограничен между десния бряг на реката и демаркационната линия на границата между Република България и Румъния, определена съобразно Конвенцията за определяне речната граница между България и Румъния от 1908 г.

Чл. 71. Охраната на речната държавна граница и контрола за спазване на граничния режим във вътрешните водни пътища се осъществява от органите на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 72. (1) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен невоенен кораб, използван с търговска или хуманна цел, може свободно да преминава през вътрешните водни пътища и да посещава откритите пристанища и рейдове.

(2) Не се допуска преминаване през вътрешните водни пътища на чуждестранни военни кораби на недюнавски страни.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.).

(5) (Доп. - ДВ, бр. 102 от 2005 г.) Чуждестранен невоенен държавен кораб, използван с нетърговска цел, може да премине през вътрешните водни пътища и да посети откритите пристанища и рейдове по р. Дунав с разрешение на Министерския съвет, поискано не по-късно от 30 дни преди посещението, ако не е предвидено друго в споразумение между Република България и държавата на знамето.

(6) Извършването на действия по чл. 20 се смята за нарушаване на мирното преминаване по вътрешните водни пътища.

(7) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

(8) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

(9) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

Чл. 73. (1) На чуждестранните кораби, преминаващи през вътрешните водни пътища на Република България или намиращи се в пристанищата или на рейдовете, се забранява да използват средствата за радионавигация, хидроакустични и свързочни апаратури, електронни и оптични системи за наблюдение, освен за осигуряване безопасността на корабоплаването.

(2) Използването на ултракъсовълновите радиостанции се разрешава само за осигуряване безопасността на корабоплаването и за свързка с органите, осъществяващи надзор върху корабоплаването, и с пристанищните органи.

(3) Корабите, снабдени с корабни земни станции от системата за морски далекосъобщения чрез спътници, могат да ги използват на принципа на взаимност.

(4) Корабите, преминаващи през вътрешните водни пътища на Република България, не заплащат такса за преминаване.

Чл. 74. (1) Не са вътрешни водни пътища реките, езерата, язовирите и каналите.

(2) Придвижването по реките, езерата, язовирите и каналите чрез кораби на пътници и товари с промишлени, търговски, туристически, спортни, научни, риболовни, развлекателни и други цели, се осъществява при условия и по ред, определени от министъра на транспорта.

Раздел II

Права на Република България във вътрешните водни пътища

Чл. 75. В зоната на вътрешните водни пътища Република България осъществява:

1. суверенитет при проучване, разработване, използване, опазване и стопанисване на биологичните, минералните и енергийните ресурси, които се намират на речното дъно, в неговите недра и в покриващите ги води, както и други дейности, свързани с проучването и използването на тази зона;

2. изключителни права и юрисдикция, свързани със:

а) създаване и използване на изкуствени острови, инсталации и хидротехнически съоръжения;

б) извършване на научни изследвания;

в) полагане на кабели и тръбопроводи;

г) опазване на речната среда;

д) други права, произтичащи от международни договори, по които Република България е страна, и от общопризнатите принципи и норми на международното право.

Чл. 75а. (Нов - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Във вътрешните водни пътища се забранява изливането, изхвърлянето и потопяването от кораби на всякакви видове твърди и течни отпадъци и на други вредни за здравето на хората или живите ресурси на вътрешните водни пътища вещества, както и всяко друго замърсяване, включително на въздуха, освен при спазване на нормите, предвидени в международни конвенции, ратифицирани от Република България, и в националното ни законодателство.

Чл. 76. (1) Превозът на пътници и товари между българските пристанища се осъществява от кораби, плаващи под българско знаме.

(2) Превозът на пътници и товари между българските пристанища, осъществяван от кораби, плаващи под чужд флаг, се извършва при условия и по ред, определени с акт на Министерския съвет.

Чл. 76а. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Плаването и граничният режим във вътрешните водни пътища на български и чуждестранни яhti, лодки и други плавателни средства за спорт, туризъм и развлечение и извършването на водноатракционни услуги с тях се определят с акта на Министерския съвет по чл. 5, ал. 4.

Раздел III

Условия за безопасност на корабоплаването

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Министерът на транспорта чрез Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на р. Дунав" организира, ръководи и контролира проучването и поддържането на условията за корабоплаване във вътрешните водни пътища на Република България в съответствие с вътрешното и международното право.

(2) Изпълнителна агенция "Проучване и поддържане на река Дунав", наричана по-нататък "агенцията", е юридическо лице със седалище Русе и с териториални звена - хидрометеорологичните станции в Ново село, Лом, Оряхово, Свищов, Русе и Силистра.

(3) Агенцията е второстепенен разпоредител с бюджетни кредити към министъра на транспорта.

(4) Издръжката на агенцията се формира от бюджетни средства и от приходи от собствена дейност.

(5) Дейността, структурата и организацията на работа на агенцията се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет.

Чл. 78. (1) Корабите, преминаващи през вътрешните водни пътища на Република България и превозващи опасни товари, са длъжни да спазват нормите, предписани от Правилата за превоз на опасни товари по вътрешните водни пътища, приети от Дунавската комисия и от Европейската икономическа комисия.

(2) При навлизане във вътрешните водни пътища на Република България корабите, превозващи опасни товари, са длъжни да обявят на капитана на най-близкото пристанище данни за количеството, разположението, вида на опасните товари и за разтоварното пристанище.

(3) Забраната по чл. 53 не се отнася до изливане или изхвърляне на отпадъци, когато съдържанието на вредните вещества отговаря на националните норми за брегови източници и на нормите за кораби, предвидени в Правилника за плаване в българския участък по р. Дунав.

Чл. 79. (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Водолазна и всякаква друга подводна дейност в зоната на вътрешните водни пътища се извършва по ред, установен от министъра на отбраната, от министъра на вътрешните работи, министъра на културата и от министъра на транспорта.

Чл. 80. (1) Прокарването на подводни и въздушни кабели и тръбопроводи между Република България и Румъния се осъществява по силата на споразумение между правителствата на двете страни.

(2) Хидротехническите съоръжения, свързващи двата бряга на реката, се изграждат въз основа на споразумение между правителството на Република България и правителството на Румъния.

Чл. 81. (1) Оказването на помощ на кораби и хора, търпящи бедствие във вътрешните водни пътища на Република България, се извършва при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта.

(2) При опасност за живота на хората или при заплаха от възпрепятстване на корабоплаването по вътрешните водни пътища капитанът на пристанището може да привлече за оказване на помощ всеки намиращ се в близост кораб.

Раздел IV

Условия за безопасност на корабите

Чл. 82. (1) Всеки кораб трябва да притежава свидетелство за правото да плава под знамето на държавата, в която е регистриран.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.).

Чл. 83. Корабите, плаващи по вътрешните водни пътища на Република България, трябва да

отговарят на техническите предписания за корабите от вътрешно плаване, което удостоверяват със съответен документ.

Чл. 84. (1) Всички кораби, независимо от знамето, под което плават, трябва да са снабдени с документите, изисквани от Правилата за плаване по р. Дунав, приети от Дунавската комисия и от Европейската икономическа комисия, както и с другите документи, изисквани по силата на международни договори, по които Република България е страна.

(2) Корабните документи трябва да се намират на борда на кораба и да бъдат представяни за преглед при поискване от официални представители на компетентните органи.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.).

Чл. 85. (1) Всеки кораб трябва да бъде снабден с достатъчен по брой и правоспособност екипаж, който да може по всяко време да осигури безопасността на хората, товара и плаването.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.).

Раздел V

Надзор върху корабоплаването

Чл. 86. (1) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Надзорът върху корабоплаването се осъществява с цел спазване на Правилата за плаване по р. Дунав, опазване на хидротехническите и пристанищните съоръжения, навигационните знаци и предпазване от замърсяване водите на р. Дунав от корабите, плаващи по вътрешните водни пътища на Република България.

(2) Надзорът се осъществява без дискриминация по отношение на знамето, под което плава корабът.

Чл. 87. (1) Надзорът върху корабоплаването по вътрешните водни пътища се осъществява от морската администрация към министъра на транспорта.

(2) При осъществяване на своята дейност служителите на морската администрация се ръководят от Правилата за речния надзор по р. Дунав.

Чл. 87а. (Нов - ДВ, бр. 87 от 2005 г., изм., бр. 71 от 2008 г.) (1) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" предоставя речни информационни услуги на корабния трафик при условия, по ред и вид, определени от Министерския съвет.

(2) Изпълнителна агенция "Морска администрация" контролира дейностите по ал. 1.

Чл. 88. При повреда, авария или друго произшествие във вътрешните водни пътища на страната, което създава опасност от замърсяване на околната среда, крайбрежието или от увреждане на свързаните с тях интереси, Министерството на транспорта със съдействието на заинтересуваните ведомства и организации предприема всички необходими мерки за предотвратяване, ограничаване и отстраняване на опасността.

Чл. 89. Морската администрация забранява отплаването на кораб по р. Дунав от дунавско пристанище или рейд, ако техническото състояние на кораба не осигурява спазването на приетите от Република България норми и стандарти за предотвратяване и ограничаване замърсяването на морската среда или техническото състояние и документите му не отговарят на изискванията на Правилата за плаване по р. Дунав и на Препоръките относно техническите предписания за корабите от вътрешно плаване.

Чл. 90. (1) При извършване на проучвателни, сондажни и други дейности по разработването и използването на природните ресурси Министерството на транспорта съвместно с Министерството на околната среда и водите упражнява контрол за спазване на предвидените мерки за предотвратяване на аварии, изливане на нефт и други замърсители, както и за своевременно отстраняване на последствията от тях.

(2) Министерството на околната среда и водите упражнява контрол върху бреговете източници на замърсяване.

Чл. 91. (1) Когато съществува реална опасност замърсяването в морските пространства на страната да се разпространи във водите на крайдунавска държава, тя се уведомява по

дипломатически път.

(2) Всеки капитан на кораб, плаващ в зоната на вътрешните водни пътища на Република България, уведомява незабавно с всички възможни средства капитана на най-близкото пристанище за допуснато от кораба замърсяване, за преднамерено изхвърляне с цел запазване живота на хората на борда или за открито от него замърсяване.

(3) (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Капитан на кораб, плаващ в българския участък на р. Дунав, е длъжен да опазва хидротехническите и пристанищните съоръжения и навигационните знаци и при констатиране на повреди или аварии по същите да уведомява най-близкото представителство на речния надзор.

Глава четвърта ПРИСТАНИЩА

Раздел I Общи разпоредби

Чл. 92. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Пристанището е участък, който включва акватория, територия и инфраструктура на брега на Черно море, р. Дунав, островите и каналите, разположено е на територията на една или повече общини и обединява природни, изкуствено създадени и организационни условия за безопасно приставане, престояване и обслужване на кораби.

(2) Пристанищата свързват водните пространства на Република България със сухоземната пътна и/или железопътна транспортна мрежа.

(3) Министърът на транспорта осъществява контрол върху всички пристанища, с изключение на военните.

(4) За всички пристанища, с изключение на военните, се води регистър при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта.

(5) В регистъра по ал. 4 се вписват:

1. наименованието, видът и предназначението на пристанището;
2. пристанищните дейности и услуги, които се извършват на територията на пристанището;
3. номерът и датата на издаване на удостоверение за експлоатационна годност на пристанището;
4. срокът на преустановяване или ограничаване временно или постоянно на експлоатацията на пристанището;

5. (изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 98 от 2008 г.) трайно прикрепените към терена пристанищни приемни съоръжения;

6. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) промени в обстоятелствата по т. 1 - 5;

7. датата на заличаване на вписването и основанието за това.

(6) Изброените в приложения № 1 и 2 пристанища за обществен транспорт се вписват в регистъра на пристанищата след издаване на удостоверение за експлоатационна годност.

(7) В пристанище, което не е вписано в регистъра по ал. 4, не могат да се извършват пристанищни дейности и услуги по този закон.

(8) Регистърът по ал. 4 е публичен.

Чл. 92а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Акваторията на пристанищата е изключителна държавна собственост.

(2) Територията и инфраструктурата на пристанищата могат да бъдат собственост на държавата, на общините, на физически и юридически лица.

Чл. 93. Пристанищата са:

1. за обществен транспорт - независимо дали осъществяват вътрешен или международен трафик;

2. рибарски;
3. яхтени;
4. със специално предназначение;
5. военни, включително граничнополицейски.

Чл. 94. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Пристанищните оператори и собствениците на пристанища или на пристанищни съоръжения предоставят на Министерството на транспорта статистическа информация, свързана с дейността им, при условия и по ред, определени с наредба на министъра на транспорта съгласувано с председателя на Националния статистически институт.

(2) Информацията по ал. 1 е служебна тайна.

Чл. 95. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Министърът на транспорта определя с наредба изискванията за експлоатационна годност на пристанищата, с изключение на военните, за квалификация на работната сила и за издаване на удостоверения за експлоатационна годност. С наредбата се определят и условията и редът за преустановяване или за временно или постоянно ограничаване експлоатацията на пристанищата.

(2) Експлоатационната годност на пристанищата се удостоверява с удостоверение за експлоатационна годност, издавано от министъра на транспорта или от упълномощено от него длъжностно лице.

Чл. 96. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Информацията за изпълнението на изискванията за експлоатационна годност на пристанищата се предоставя на министъра на транспорта.

(2) Министърът на транспорта със заповед може да преустанови или да ограничи временно или постоянно експлоатацията на пристанищата, които не отговарят на изискванията, определени с наредбата по чл. 95, ал. 1.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Заповедта по ал. 2 подлежи на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 97. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Границите на територията на военните пристанища се съгласуват с министъра на отбраната.

Чл. 98. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Координатите и навигационните карти на акваторията се обявяват публично.

Чл. 99. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Откритите пристанища, с изключение на военните, са общодостъпни и съобразно предназначението си осигуряват еднакви условия за всички кораби.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) Пристанищните приемни съоръжения, са общодостъпни и се използват от собствениците им по предназначение.

Чл. 100. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Във вътрешните морски води и във вътрешните водни пътища българските невоенни кораби издигат националното знаме на Република България. Националното знаме на Република България се издига и на корабите на Военноморския флот. Чуждестранните невоенни кораби освен знамето на своята страна издигат и националното знаме на Република България.

(2) Всички невоенни кораби трябва да имат написани трайно на борда си името или номера на кораба и на пристанището, в което са регистрирани, а военните - само името или номера.

(3) Плаването и маневрирането във водите по ал. 1 се извършват при спазване разпоредбите на Международните правила за предотвратяване на сблъскванията на кораби по море и на Правилника за плаване в българския участък на река Дунав (ДВ, бр. 6 от 1992 г.).

Чл. 101. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) В пристанищата, които обслужват кораби от международно плаване, се извършва граничен паспортен, митнически, медико-санитарен, ветеринарномедицински и фитосанитарен контрол, както и контрол на транспортните средства в съответствие с действащото законодателство.

(2) Организацията по осъществяването на контрола по ал. 1 се определя с наредба, приета от Министерския съвет по предложение на министъра на транспорта съгласувано със

съответните министри, осъществяващи контрола по ал. 1.

Чл. 102. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Редът за посещение, маневриране, престой, включително и зимуване на корабите в пристанищата, за качване на кораба и за слизание на брега на екипажа или на други лица, както и за връзка на кораба с брега, се определя с наредба на министъра на транспорта.

Раздел II

Пристанища за обществен транспорт

Чл. 103. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Пристанище за обществен транспорт е всяко пристанище, в което се извършват срещу заплащане пристанищни услуги и други съпътстващи дейности от/на кораби и сухоземни транспортни средства, което е достъпно без ограничение за всички кораби и товари.

(2) Пристанищата за обществен транспорт трябва да разполагат най-малко със следните природни, изкуствено създадени и организационни условия:

1. акватория;
2. безопасни рейдове, кейове или съоръжения за акостиране, които позволяват оставането на котва, приближаването и швартоването на кораби, за да могат да извършват своите операции при необходимите условия за безопасност;
3. оперативна зона, предназначена за извършване на товарно-разтоварните услуги;
4. железопътни и/или автомобилни подходи, които осигуряват връзка с пътната мрежа и железопътната инфраструктура;
5. организация, която позволява ефективно обслужване на корабите и техните екипажи;
6. (изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., бр. 98 от 2008 г.) план за приемане и обработване на отпадъци, включително и възможността за сключване на договори с доставчици на услуги за приемане на отпадъци от корабоплавателна дейност, както и подходящи пристанищни приемни съоръжения.

(3) Територията на пристанищата за обществен транспорт включва един или повече терминали и може да включва зони за извършване на дейности по чл. 116а, както и имоти за разширяване и развитие на пристанището.

(4) Територията на пристанищата за обществен транспорт, които обслужват кораби от международно плаване, включва задължително и зона за извършване на контрола по чл. 101, ал. 1.

(5) Пристанищните терминали включват оперативна зона, която е съоръжена в съответствие с предназначението на терминала и технологията на обработка на съответния тип товари. Според технологията на обработка на съответния тип товари и предназначението на терминала той може да включва зона за съхраняване на товари и части от общата техническа инфраструктура на пристанището.

(6) Част от пристанище за обществен транспорт, която е технологично свързана с процеса за обработка и съхраняване на товари, може да е разположена на територия, която не се намира непосредствено на брега.

Чл. 103а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Пристанищата за обществен транспорт са:

1. с национално значение - по приложение № 1;
2. с регионално значение - по приложение № 2, в границите, определени с действащите подробни устройствени планове към влизането в сила на тази разпоредба.

(2) Министърът на транспорта разработва национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт, която се одобрява от Министерския съвет.

Чл. 103б. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Достъпът до пристанищата за обществен транспорт с национално значение се заплаща

по цени, които се определят и обявяват от Национална компания "Пристанища".

(2) Цените за достъп до пристанищата за обществен транспорт с национално значение се заплащат от посещаващите ги кораби, включват канални, тонажни корабни, линейни кейови и светлинни цени и се използват за покриване на разходите за изграждане и поддържане на морски канали, външни защитни диги, докове, басейни, кейове, буйове, фарове, пристанищна инфраструктура, драгирането и увеличаването на максималната дълбочина на водата.

(3) Цените по ал. 2 се заплащат на Национална компания "Пристанища" и се разходват за осигуряване на условия за достъп до пристанищата за обществен транспорт с национално значение. Национална компания "Пристанища" превежда на Министерството на отбраната частта от светлинните цени, която е пропорционална на поддържаните от него огньове.

(4) В случаите, в които Национална компания "Пристанища" осигурява достъп до пристанищата за обществен транспорт с регионално значение и до пристанищата по чл. 107 - 109, на нея се заплащат цени за достъп, които включват канални, тонажни корабни и светлинни цени, като линейните кейови такси се заплащат на собствениците на съответните пристанища.

(5) За правото на ползване на акваторията собствениците на пристанища за обществен транспорт с регионално значение и на пристанищата по чл. 107 - 109 заплащат такса в размер, определен от Министерския съвет.

(6) Цените за услугите, които се предоставят в пристанищата за обществен транспорт, се събират от лицата, извършващи услугите.

Чл. 103в. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Корабите, с изключение на военните, които посещават пристанищата за обществен транспорт с национално значение, заплащат пристанищни такси. Таксите се заплащат преди отплаването на кораба от пристанището и включват:

1. канални такси;

2. тонажни корабни такси;

3. линейни кейови такси;

4. светлинни такси;

5. (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) такси за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(2) Таксите по ал. 1, т. 1 - 4 се събират от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и се разходват за обезпечаване на достъпа до пристанищата за обществен транспорт с национално значение, включително за покриване на разходите за изграждане и поддържане на морски канали, външни защитни диги, докове, басейни, кейове, буйове, фарове, пристанищна инфраструктура, драгирането и увеличаването на максималната дълбочина на водата. Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" превежда на Министерството на отбраната частта от светлинните такси, която е пропорционална на поддържаните от него огньове.

(3) (В сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) Таксите по ал. 1, т. 5 се събират от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и се разходват за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на транспорта определя размера на таксите по ал. 2 и 3, реда и случаите, при които те се събират, както и реда за намаляване на таксите за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(5) Когато Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" обезпечава достъп до пристанищата за обществен транспорт с регионално значение и до пристанищата по чл. 107 - 109 чрез поддържане на акваторията или подходните канали към тях, както и когато собствениците на пристанищата по чл. 107 - 109 използват пристанищна инфраструктура на пристанища за обществен транспорт с национално значение, Държавно предприятие

"Пристанищна инфраструктура" събира таксите по ал. 1, т. 1, 2 и 4. В тези случаи линейните кейови такси се определят по размер и се събират от собствениците на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение и от собствениците на пристанищата по чл. 107 - 109.

(6) За правото на ползване на акваторията собствениците на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение и на пристанищата по чл. 107 - 109 заплащат акваториална такса в размер, определен от Министерския съвет.

(7) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Цените за услугите, които се предоставят в пристанищата за обществен транспорт, в т. ч. по приемането на остатъци от корабни товари, се събират от лицата, които предоставят услугите.

Чл. 103г. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Корабите, които посещават пристанищата за обществен транспорт с регионално значение, заплащат такси за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Таксите се заплащат преди отплаването на кораба от пристанището, определят се по размер и се събират от собственика на пристанището и се разходват за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.).

(4) (Отм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.).

Чл. 103д. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) (1) Таксите по чл. 103в, ал. 1, т. 5 и чл. 103г, ал. 1 се събират от всички кораби, които имат престой или оперират в пристанищата за обществен транспорт независимо дали ползват пристанищните приемни съоръжения или не.

(2) При определяне размера на таксите по ал. 1 се спазват следните принципи:

1. размерът на таксите да не насърчава изхвърлянето на отпадъци в морето, съответно в река Дунав;

2. събираните такси да бъдат съобразени с вида и големината на корабите и да покриват не по-малко от 30 на сто от разходите за осигуряване на пристанищни приемни съоръжения и за приемане и обработване на отпадъците - резултат от корабоплавателната дейност;

3. частта от разходите, която не е покрита от таксите, ако има такава, да се заплаща на база действително предадените отпадъци по вид и количество;

4. допустимо е намаляване размера на таксите, ако управлението, проектирането, оборудването и експлоатацията на кораба от екологична гледна точка са такива, че може да се докаже, че той отделя намалени количества отпадъци от експлоатация;

5. точки 2, 3 и 4 не се прилагат при определяне размера на таксите, дължими за рибарските кораби и яхтите.

(3) Генералният директор на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура", съответно собственикът на пристанище за обществен транспорт с регионално значение освобождава от заплащане на таксите по ал. 1 кораб, който е освободен по установения в наредбата по чл. 371 от Кодекса на търговското корабоплаване ред от задължение за предаване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност, поради наличието едновременно на следните условия:

1. оперира установена корабна линия, и

2. корабпритежателят има сключен договор с пристанищен оператор за предаване на отпадъците - резултат от корабоплавателна дейност, в някое от пристанищата по линията и заплаща такси в това пристанище или на оператора за услугата.

(4) В началото на всяко тримесечие Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и собствениците на пристанища за обществен транспорт с регионално значение предоставят на Изпълнителна агенция "Морска администрация" информация за всички случаи на освобождаване по ал. 3 през предходния тримесечен период.

Чл. 104. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Министърът на транспорта определя с наредба изискванията за организацията на работа в пристанищата за обществен транспорт.

(2) Министърът на отбраната определя с наредба организацията на работа във военните пристанища.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация" и пристанищните оператори правят предложения и участват в дейността по въвеждане на международните и европейските стандарти за управление на безопасността и качеството, за опазване на околната среда и за изискванията към персонала в пристанищата като български стандарти при условията и по реда на Закона за националната стандартизация.

Чл. 105. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Извършването на претоварни дейности във водата на разстояние от брега се допуска само на рейдове на пристанище за обществен транспорт след съгласуване с капитана на съответното пристанище.

Чл. 106. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Територията и пристанищната инфраструктура на пристанищата за обществен транспорт с национално значение са публична държавна собственост, с изключение на зоните за съхраняване на товари, които могат да бъдат собственост и на физически и юридически лица.

(2) Територията и инфраструктурата на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение могат да са собственост на държавата, на общините, на физически и юридически лица.

(3) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Територията и инфраструктурата на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение, собственост на общините, са публична общинска собственост.

Раздел III

Други пристанища и специализирани обекти за обслужване на риболовните дейности (Загл. ново - ДВ, бр. 24 от 2004 г., изм., бр. 71 от 2008 г.)

Чл. 107. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Рибарско е всяко пристанище, предназначено за домуване или приставане на рибарски кораби с цел разтоварване на прясна риба, което не извършва обработка на други товари и обслужване на пътници и поща по смисъла на чл. 116.

Чл. 108. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Яхтено е всяко пристанище, предназначено за домуване или приставане на яхти и лодки за крайбрежни и международни плавания по вода, водни спортове, туризъм и развлекателни програми. Обслужването на яхти не е пътническа услуга по смисъла на чл. 116, ал. 2, т. 3.

Чл. 109. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Със специално предназначение е всяко пристанище, което е технологично свързано с производствения процес на корабостроителните и кораборемонтните предприятия, както и на специализираните крайбрежни предприятия за хидротехническо и хидроложко проучване, строителство, буксировка и спасяване, и за опазване на околната среда, и не извършва обработка на товари, пътници и поща.

Чл. 109а. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Корабите, които имат престой или оперират в пристанищата по чл. 107 - 109, заплащат такси за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност, независимо дали ползват пристанищните приемни съоръжения или не.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Таксите се заплащат преди отплаването на кораба от пристанището, определят се по размер и се събират от собственика на пристанището и се разходват за приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) При определяне размера на таксите по ал. 1 се спазват принципите, определени в чл. 103д, ал. 2.

(Раздел III. Други пристанища)

(Загл. отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Чл. 110. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) На пристанищата по чл. 107 - 109 се извършва

част или цялото необходимо обслужване за закотвяне, престой, снабдяване, ремонт и поддържане на кораби.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., бр. 98 от 2008 г.) Пристанищата по чл. 107 - 109 трябва да разполагат с план за приемане и обработване на отпадъци и с подходящи пристанищни приемни съоръжения.

Чл. 111. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Военно, включително граничнополицейско, е всяко пристанище, кей, морско или речно съоръжение, предназначено за домукване или приставане на военни кораби или на кораби на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 111а. (Нов - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) (1) Специализирани обекти за обслужване на риболовните дейности са местата за разтоварване на улови от прясна риба или други водни организми и места за временно укритие на риболовни кораби.

(2) Място за разтоварване на уловите от прясна риба или други водни организми е участък, който включва акватория, територия и инфраструктура на брега на Черно море или р. Дунав, където са създадени условия за риболовните кораби единствено да разтоварват уловите си, да ги разпределят по видове и да осъществяват първа продажба.

(3) Място за временно укритие на риболовни кораби е част от акваторията на Черно море или р. Дунав, където са създадени условия по естествен или по изкуствен начин за временен престой на рибарски кораби в случай на лоши хидрометеорологични условия или форсмажорни обстоятелства.

(4) Министърът на транспорта определя изискванията за експлоатационна годност на обектите по ал. 1 с наредбата по чл. 95, ал. 1. Удостоверенията за експлоатационна годност на обектите по ал. 1 се издават от министъра на транспорта или от оправомощено от него длъжностно лице.

Чл. 112. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Територията и инфраструктурата на пристанищата по чл. 107 - 109 могат да са собственост на държавата, на общините, на физически и юридически лица.

(2) Зоните в пристанищата за обществен транспорт с национално значение, които по своето предназначение отговарят на характеристиките на пристанищата по чл. 107 и 108, са публична държавна собственост.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Собствениците на пристанища по ал. 1 са длъжни да заявят пред Изпълнителна агенция "Морска администрация" правата си върху притежаваните от тях обекти за вписване в регистъра по чл. 92, ал. 4.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Видът и предназначението, както и промените във вида и предназначението на пристанищата се регистрират от Изпълнителна агенция "Морска администрация".

(5) Не се допуска извършването на дейности и услуги извън посочените в регистрацията на пристанището.

(6) За корабите и другите плавателни съдове, използвани от органите на Министерството на вътрешните работи, се прилага режимът, предвиден за военните кораби.

Раздел IV

(Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Изграждане на нови пристанища, разширение, реконструкция и рехабилитация на пристанища

Чл. 112а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Решение за разширяване на съществуващо и за изграждане на ново пристанище за обществен транспорт с национално значение се взема от министъра на транспорта в съответствие с одобрената от Министерския съвет национална програма по чл. 103а, ал. 2. Решението се предхожда от проучване и изработен на негова основа проект на генерален план за развитие на пристанището.

(2) Генералният план на пристанище за обществен транспорт се основава на предварително (прединвестиционно) проучване за развитието на пристанището и определя:

1. функционалното зонироване съобразно технологичното и организационното обособяване на необходимата територия на пристанището;

2. терените за терминали и зоните за извършване на дейности по чл. 116а;

3. комуникационно-транспортната мрежа и другите общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура на пристанището, както и съоръженията на пристанището.

(3) Генералният план за развитие на пристанище за обществен транспорт се приема от междуправителен експертен съвет, назначен от министъра на транспорта и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(4) В междуправителния експертен съвет задължително се включват упълномощени представители на общините и областите по местоположение на пристанището за обществен транспорт и експерти от Министерството на финансите, Министерството на отбраната, Министерството на вътрешните работи и Министерството на околната среда и водите. В зависимост от спецификата на съответното пристанище в съвета могат да се включват представители и на други заинтересувани ведомства.

(5) Приетият генерален план по ал. 3 се одобрява от министъра на транспорта и от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) Министърът на транспорта и министърът на регионалното развитие и благоустройството издават наредба за обхвата и съдържанието на генералните планове за развитие на пристанищата за обществен транспорт, както и за тяхното изработване, одобряване и изменение.

(7) Одобреният по реда на ал. 5 генерален план е опорен план по смисъла на Закона за устройство на територията.

(8) Подробният устройствен план на пристанището за обществен транспорт с национално значение се одобрява като план за регулация, с който се определя регулацията на пътните комуникации и обособените територии за застрояване.

(9) Генералният план и действащият подробен устройствен план на пристанището са основа за издаване на виза за проектиране на цялото пристанище или на отделни обекти и подобекти в него.

Чл. 112б. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Физически или юридически лица, регистрирани като търговци, които имат инвестиционна инициатива за изграждане на ново пристанище за обществен транспорт с национално значение или негов терминал върху или извън територията на съществуващо пристанище, подават заявление пред Изпълнителна агенция "Морска администрация".

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. технологична и финансова обосновка на инвестиционната инициатива;

2. инвестиционна програма и данни за финансовата обезпеченост на нейната реализация;

3. индивидуализация на територията, върху която може да се изгради пристанището, заедно с предварителни проучвания за наличието на подходящи географски, хидроложки, хидрогеоложки и други условия и на възможностите за свързването му с пътната мрежа и с железопътната инфраструктура;

4. проект на генерален план, съответно изменение на действащ генерален план - при разширение на съществуващо пристанище;

5. проучване относно трафика на съответния тип товари;

6. необходимостта и размера на публичните инвестиции за отчуждаване на поземлени имоти, за изграждане на пътни връзки, на части от общата техническа инфраструктура на пристанището, а в случаите, когато на пристанището ще се обслужват кораби от международно плаване - и на зона за граничен контролно-пропускателен режим.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация"

анализира представената в заявлението инвестиционна инициатива и възможността за влягане на необходимите публични инвестиции, както и съответствието ѝ с одобрената национална програма по чл. 103а, ал. 2.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация" представя пред министъра на транспорта мотивирано становище заедно с резултатите от анализа и проверката и със заявлението в срок до три месеца от постъпване на заявлението.

(5) Министърът на транспорта, вземайки предвид становището по ал. 4:

1. предприема действия за одобряване на предложения проект на генерален план и за подготовка на изискващите се от закона документи за обявяване на процедура за предоставяне на концесия за изграждане или разширение на пристанището във връзка с предоставяне на заявените с инвестиционното намерение пристанищни услуги, или

2. отказва предприемането на действия за одобряване проекта на генерален план и за подготовка на изискващите се от закона документи за обявяване на процедура за предоставяне на концесия.

Чл. 112в. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Решение за реконструкция и рехабилитация на цяло или на част от съществуващо пристанище за обществен транспорт с национално значение се приема от управителния съвет на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Инвестиционното проектиране за изграждане на ново или за разширение, реконструкция и рехабилитация на съществуващо пристанище за обществен транспорт с национално значение се възлага от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" или от концесионера - в случаите, когато с договора за концесия изграждането, разширението, реконструкцията или рехабилитацията се извършват със средства на концесионера.

(3) Министърът на транспорта е длъжен в срок до три месеца от въвеждането в експлоатация на ново пристанище да внесе в Министерския съвет законопроект за допълнение на приложение № 1.

Чл. 112г. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Физически или юридически лица, регистрирани като търговци, които имат инвестиционна инициатива за изграждане на ново или за разширение на съществуващо пристанище за обществен транспорт с регионално значение, подават заявление пред Изпълнителна агенция "Морска администрация".

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. документите по чл. 112б, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4;

2. документи, удостоверяващи правата на лицето върху територията, върху която ще се изгражда пристанището.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) В срок до 1 месец от получаване на заявлението Изпълнителна агенция "Морска администрация" извършва проверка относно съответствието на инвестиционната инициатива с програмата по чл. 103а, ал. 2 и представя на министъра на транспорта резултатите от проверката, както и мотивирано становище.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Откриването на процедурата за изграждане на ново или за разширение на съществуващо пристанище за обществен транспорт с регионално значение се извършва по реда на чл. 112б, ал. 3 и 4, като, вземайки предвид мотивираното становище на Изпълнителна агенция "Морска администрация", министърът на транспорта:

1. предприема действия за одобряване на предложения проект на генерален план за изграждане или разширение на пристанището във връзка с предоставянето на заявените с инвестиционното намерение пристанищни услуги, или

2. отказва предприемането на действия за одобряване проекта на генерален план.

(5) Министърът на транспорта е длъжен в срок до три месеца от въвеждането в експлоатация на ново пристанище да внесе в Министерския съвет законопроект за допълнение на приложение № 2.

Чл. 112д. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., доп., бр. 71 от 2008 г.) Отреждането на територия и акватория за извършване на строителство на пристанища по чл. 107 - 109 и за обекти по чл. 111а, ал. 1 се извършва с подробен устройствен план. Планът се съгласува с министъра на транспорта, а за пристанищата по чл. 107 и за обектите по чл. 111а, ал. 1 - и с министъра на земеделието и храните.

Раздел V

**(Предишен раздел IV - ДВ, бр. 24 от 2004 г., в сила до 30.11.2004 г.;
§ 44§ 44 от ЗИД на ЗМПВВППРБ, с който досегашният раздел IV
"Пристанищна администрация" с чл. 113 - 115 става раздел V, е обявен за
противоконституционен с Решение № 5 от 10.05.2005 г. на КС на РБ - ДВ, бр. 45 от 2005 г.)
Пристанищна администрация**

Чл. 113. (1) Министърът на транспорта ръководи и контролира пристанищната дейност в Република България.

(2) Министърът на транспорта осъществява правомощията си чрез пристанищна администрация, създадена по реда на Закона за администрацията, като юридическо лице на бюджетна издръжка, второстепенен разпоредител с бюджетни кредити, със седалище в София и териториални звена.

Чл. 114. (1) Пристанищната администрация:

1. обезпечава сигурността и безопасността на пристанищата и осигурява равнището на обявените категории пристанища и стандарти при изпълнение на функциите, поети като задължения от държавата по силата на международни договори, както и решава всички въпроси от непосредствен обществен интерес;

2. координира управлението и поддържането на пристанищата за обществен транспорт;

3. води регистър на всички пристанища в Република България;

4. изготвя, поддържа и съхранява регистър с база данни за терените, сградите, пристанищните съоръжения, пътните и железопътните подходи, подводните, подземните и надземните комуникации на пристанищната инфраструктура и субструктура;

5. организира поддържането на съществуващите и изграждането на нови подходни канали, пристанищни акватории, морски и речни депа за изхвърляне на драгажна маса, защитни съоръжения и други;

6. подпомага министъра на транспорта при осъществяване на контрола по изпълнението на концесионните договори;

7. води регистър на пристанищните оператори;

8. дава разрешения за достъп до пристанищата;

9. контролира спазването на изискванията за техническа безопасност на пристанищните съоръжения, за охрана на труда и за безопасно осъществяване на товарно-разтоварни операции от квалифициран за съответния вид работа персонал;

10. създава условия за изпълнението на разпоредбите по отбранително-мобилизационната подготовка и гражданска защита в пристанищата и за осъществяването на граничнополицейския режим;

11. контролира спазването на изискванията за свободен достъп и прилагане на еднакви конкурентни условия за операторите на пристанищни дейности;

12. събира, обработва и предоставя пристанищни статистически данни;

13. събира канални такси, тонажни корабни такси, линейни кейови такси и светлинни такси;

14. дава задължителни предписания по чл. 104, ал. 3;

15. издава задължителни предписания относно използваните претоварни технологии и съблюдава спазването на технологичните правила за обработка на кораби и товари на кей и

рейд;

16. контролира спазването на условията и на реда за извършване на пристанищни дейности и услуги;

17. извършва и други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

(2) Пристанищната администрация предоставя на Министерството на отбраната събраните суми от светлинните такси по ал. 1, т. 13.

Чл. 115. (1) Финансирането на дейностите по осигуряване безопасността на корабоплаването и поддържане и развитие на пристанищата за обществен транспорт се осъществява чрез бюджета на Министерството на транспорта.

(2) Дейностите по ал. 1 се осигуряват финансово от:

1. таксите по чл. 114, ал. 1, т. 13, без светлинните такси;

2. лихви по депозити на собствени средства и по просрочени плащания;

3. (отм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г.).

(3) С набраните средства по ал. 2 се осигуряват разходите за:

1. безопасност на корабоплаването в каналите и акваторията на пристанищата за обществен транспорт;

2. проектиране, изграждане, развитие, безопасност и поддръжка на пристанищата за обществен транспорт, както и на вълноломите и укрепителните съоръжения в прилежащата им акватория;

3. демонтиране и изнасяне на съоръжения по реда на чл. 63, ал. 4;

4. издръжка на пристанищната администрация.

(4) Пристанищната администрация ежегодно изготвя програма, утвърдена от министъра на транспорта, за обосноваване на необходимите разходи по ал. 3, както и за погасяване на кредити, получени за развитието на пристанищната инфраструктура.

(5) Всички средства, отпускани от бюджета на Министерството на транспорта по реда на този член за финансиране на дейности по осигуряване и поддръжка безопасността на корабоплаването, както и събираните такси, не се облагат с данъци.

(6) (Отм. - ДВ, бр. 111 от 2001 г.).

Раздел VI

(Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., в сила от 1.12.2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

Национална компания "Пристанища"

Чл. 115а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Образува се Национална компания "Пристанища" със статут на държавно предприятие по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон като юридическо лице със седалище София и с клонове - териториални поделения, както следва:

1. пристанище Варна с район на действие от географския паралел на българо-румънската граница до географския паралел на нос Емине;

2. пристанище Бургас с район на действие от географския паралел на нос Емине до географския паралел на българо-турската граница;

3. пристанище Русе с район на действие от километър 374,100 до километър 645 от българския участък на р. Дунав;

4. пристанище Лом с район на действие от километър 645 до километър 845,650 от българския участък на р. Дунав.

(2) Национална компания "Пристанища" изпълнява функциите на пристанищна власт по отношение на пристанищната инфраструктура на всички пристанища, с изключение на военните.

(3) Държавата предоставя на Национална компания "Пристанища" имущество - публична и частна държавна собственост, определено с решение на Министерския съвет, за изпълнението на предмета ѝ на дейност.

(4) Национална компания "Пристанища" управлява предоставените дълготрайни активи - публична държавна собственост, на пристанищата за обществен транспорт с национално значение.

(5) Срещу имуществото - публична държавна собственост, предоставено на Национална компания "Пристанища", не може да се насочва принудително изпълнение.

Чл. 115б. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Предметът на дейност на Национална компания "Пристанища" е:

1. управление на собствеността и организация на работата в пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

2. изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

3. събиране и предоставяне на министъра на транспорта информация за изпълнението на изискванията за експлоатационната годност на пристанищата;

4. водене регистрите на пристанищата и на пристанищните оператори в Република България;

5. осигуряване на достъп до пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

6. създаване на условия за изпълнение на разпоредбите по обезпечаване на сигурността, отбраната и гражданската защита в пристанищата.

(2) За изпълнение на предмета си на дейност Национална компания "Пристанища":

1. обезпечава сигурността и безопасността на пристанищата и осигурява равнището на обявените категории пристанища и стандарти при изпълнение на функциите, поети като задължение на държавата по силата на международни договори, както и решава всички въпроси от непосредствен обществен интерес;

2. събира и предоставя на министъра на транспорта информация за изпълнението на изискванията за експлоатационна годност на пристанищата;

3. извършва дейности по изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение, освен в случаите, когато това е възложено на концесионер или на еднолично търговско дружество с държавно участие в капитала;

4. поддържа съществуващите и изгражда нови подходни канали, пристанищни акватории, морски и речни депа за изхвърляне на драгажна маса, вълноломи, защитни съоръжения и други, обслужващи пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

5. поддържа средствата за навигационно осигуряване в случаите, при които това е от нейна компетентност;

6. събира и разходва приходите от цените за достъп до пристанищата;

7. сключва и контролира изпълнението на договорите по чл. 116а, ал. 3 и чл. 117б, ал. 1;

8. подпомага министъра на транспорта и съобщенията при осъществяване на контрола по изпълнението на концесионните договори;

9. прави предложение до министъра на транспорта за преустановяване на дейността или за ограничаване временно или постоянно на експлоатацията на пристанища, които не отговарят на изискванията на този закон;

10. организира набирането, поддържането в актуално състояние и предоставянето на специализирани данни на обектите по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър и създава специализирани карти, регистри и информационни системи;

11. организира управлението на собствеността върху обектите, свързани с изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 6;

12. извършва други дейности, определени в закон или в подзаконов нормативен акт.

(3) Национална компания "Пристанища" не може да извършва пристанищни услуги по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3, освен при предсрочно прекратяване на договор с пристанищен оператор до сключването на нов договор по предвидения в закона ред.

(4) Национална компания "Пристанища" не може да участва в търговски дружества, които по занятие извършват пристанищни услуги по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3.

Чл. 115в. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

Органи на Национална компания "Пристанища" са:

1. министърът на транспорта;
2. управителният съвет;
3. генералният директор.

Чл. 115г. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

Министърът на транспорта:

1. упражнява правата на собственост на държавата в Национална компания "Пристанища";
2. назначава и освобождава членовете на управителния съвет;
3. назначава и освобождава генералния директор на Национална компания "Пристанища";
4. разрешава участието на Национална компания "Пристанища" в търговски и граждански дружества, както и в юридически лица с нестопанска цел;
5. утвърждава правилник за устройството, функциите и дейността на Национална компания "Пристанища";
6. утвърждава ежегодната програма на Национална компания "Пристанища".

Чл. 115д. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Управителният съвет се състои от 5 членове, включително генералния директор, които се назначават от министъра на транспорта за срок до 5 години.

(2) Министърът на транспорта назначава и освобождава членовете на управителния съвет и сключва договор за управление с всеки член на управителния съвет.

(3) Членовете на управителния съвет не могат да извършват от свое или от чуждо име конкурентна дейност и да бъдат в договорни отношения с други предприятия, дружества и сдружения със сходен предмет на дейност.

(4) Не може да бъде член на управителния съвет лице, което е:

1. осъждано за престъпление от общ характер;
2. съпруг или роднина по права, по съребрена линия или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет.

(5) Договорът за управление с член на управителния съвет се прекратява преди изтичането на срока на действието му, когато лицето:

1. не отговаря на изискванията на закона;
2. нарушава или не изпълнява условията, предвидени в закона или в договора за управление;
3. е подало писмена молба за освобождаване.

(6) В случаите по ал. 5 или при смърт на член на управителния съвет министърът на транспорта назначава нов член за срок до края на първоначалния мандат и сключва с него договор.

(7) Управителният съвет:

1. избира измежду членовете си председател и заместник-председател и го освобождава;
2. избира и освобождава заместниците на генералния директор и директорите на териториалните поделения на Национална компания "Пристанища" по предложение на генералния директор;
3. приема проект на правилник за устройството, функциите и дейността на Национална компания "Пристанища" и го предлага на министъра на транспорта за утвърждаване;
4. приема програмите на Национална компания "Пристанища" и ги предлага за утвърждаване от министъра на транспорта;
5. предлага на министъра на транспорта структурата, щата и средствата за работна заплата на Национална компания "Пристанища";
6. приема годишния счетоводен баланс и отчет на Национална компания "Пристанища" и го представя за одобряване от министъра на транспорта;
7. назначава дипломиран експерт-счетоводител или одиторско предприятие за заверка на годишния счетоводен баланс и отчет;
8. приема проекти на решения за участие на Национална компания "Пристанища" в международни и национални организации с нестопанска цел и ги предлага за утвърждаване от министъра на транспорта;
9. приема решения за сътрудничество на Национална компания "Пристанища" със сродни организации в областта на пристанищата.

Чл. 115е. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г. обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Генералният директор на Национална компания "Пристанища":

1. представлява Национална компания "Пристанища" пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;
2. ръководи цялостната дейност на Национална компания "Пристанища";
3. сключва договори за дейностите, извършвани от Национална компания "Пристанища";
4. сключва и прекратява трудовите договори с работниците и служителите в Национална компания "Пристанища";
5. се отчита за своята дейност пред управителния съвет.

(2) Генералният директор може да делегира някои от правомощията си по ал. 1 на други служители от Национална компания "Пристанища" след одобряване от управителния съвет.

Чл. 115ж. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) Приходите на Национална компания "Пристанища" се формират от:

1. цените и таксите по чл. 103б;
2. паричните постъпления от концесионни възнаграждения или от възнагражденията по договорите за извършване на пристанищни услуги по чл. 116, ал. 3, т. 1 и от договорите за извършване на дейности по чл. 116а, ал. 3;
3. приходи от собствена дейност;
4. лихви по депозити на собствени средства и по просрочени плащания;
5. републиканския бюджет;
6. дейности, свързани с осъществяването на предмета на дейност по чл. 115б, ал. 1 и 2.

(2) Средствата по ал. 1 се разходват за:

1. осъществяване предмета на дейност на Национална компания "Пристанища" по чл. 115б, ал. 1 и 2;

2. осигуряване безопасността на корабоплаването в каналите и акваторията на пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

3. демонтиране и изнасяне на съоръжения по реда на чл. 63, ал. 4;

4. издръжка на Национална компания "Пристанища".

Чл. 115з. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

Държавата участва във финансирането на дейностите по изграждането, поддържането и развитието на пристанища за обществен транспорт с национално значение, включително в създаването, съхраняването и поддържането на мощности и материални средства за осъществяване на отбранително-мобилизационни мероприятия на страната.

Чл. 115и. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., обявен за противоконституционен от КС на РБ - бр. 45 от 2005 г.)

---

(1) На основата на националната програма по чл. 103а, ал. 2 Национална компания "Пристанища" изработва, а министърът на транспорта утвърждава дългосрочна програма за изграждането, поддържането, ремонта, развитието, стопанисването и управлението на пристанищата за обществен транспорт с национално значение, в това число за предоставяне на концесии и за извършване на пристанищните услуги по чл. 116, ал. 3, т. 1 и на дейностите по чл. 116а.

(2) На основата на дългосрочната програма по ал. 1 ежегодно до 31 октомври на предходната година Национална компания "Пристанища" представя за утвърждаване от министъра на транспорта годишна програма за следващата календарна година. Годишната програма съдържа подробна информация за приходите, разходите, инвестициите и финансиранятията.

Раздел VIa **(Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.)**

Изпълнителна агенция "Морска администрация"

Чл. 115к. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) Министърът на транспорта ръководи и контролира пристанищната дейност в Република България чрез Изпълнителна агенция "Морска администрация".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.) Изпълнителна агенция "Морска администрация" изпълнява регулаторните и контролните функции на държавата в областта на пристанищата.

1. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

2. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

3. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

4. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

5. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

6. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

7. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

8. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

9. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
10. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
11. (отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.).
- (3) (Отм. - ДВ, бр. 71 от 2008 г.).

Раздел VIб
(Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.)

Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура"

Чл. 115л. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) Образува се Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" - юридическо лице по смисъла на чл. 62, ал. 3 от Търговския закон, със седалище София и с клонове - териториални поделения, както следва:

1. пристанище Бургас с район на действие от географския паралел на българо-турската граница до географския паралел на нос Емине;
2. пристанище Варна с район на действие от географския паралел на нос Емине до географския паралел на българо-румънската граница;
3. пристанище Лом с район на действие от километър 645 до километър 845,650 от българския участък на р. Дунав;
4. пристанище Русе с район на действие от километър 374,100 до километър 645 от българския участък на р. Дунав.

(2) Държавата предоставя на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" имущество - публична и частна държавна собственост, определено с решение на Министерския съвет, за изпълнение на предмета му на дейност.

(3) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" управлява пристанищната инфраструктура и другите дълготрайни активи на пристанищата за обществен транспорт с национално значение.

(4) Срещу имуществото - публична държавна собственост, предоставено на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура", не може да се насочва принудително изпълнение.

(5) За Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" не може да се открива производство по несъстоятелност.

Чл. 115м. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) Предметът на дейност на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" е:

1. изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение, освен в случаите, когато това е възложено на концесионер или на еднолично търговско дружество с държавно участие в капитала; тези дейности се съгласуват с министъра на околната среда и водите;
2. управление на собствеността и организация на работата в пристанищата за обществен транспорт с национално значение;
3. обезпечаване на достъп до пристанищата за обществен транспорт с национално значение;
4. поддържане на съществуващите и изграждане на нови подходни канали, пристанищни акватории, морски и речни депа за изхвърляне на драгажна маса, вълноломи, защитни съоръжения и други, обслужващи пристанищата за обществен транспорт с национално значение; тези дейности се съгласуват с министъра на околната среда и водите;
5. осъществяване на навигационното осигуряване на корабоплаването във вътрешните морски води, каналите и акваторията на пристанищата;
6. събиране и разходване на пристанищните такси по чл. 103в, ал. 1;
7. сключване на договорите по чл. 116а, ал. 3 и чл. 117б, ал. 1;
8. изготвяне, поддържане и съхраняване на регистър, съдържащ данни за пристанищната инфраструктура;

9. подпомагане министъра на транспорта при осъществяване на контрола по изпълнението на концесионните договори и договорите с едноличните търговски дружества за извършване на пристанищни услуги и на дейности по чл. 116а, ал. 1;

10. организиране набирането, поддържането в актуално състояние и предоставянето на специализирани данни за обектите по чл. 32, ал. 1, т. 1 от Закона за кадастъра и имотния регистър и създаването на специализирани карти, регистри и информационни системи;

11. (в сила от 1.01.2007 г. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) сключване на договори с пристанищни оператори за извършване на пристанищни услуги по приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност;

12. (нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) предоставяне на услуги чрез Световната морска система за бедствия и безопасност;

13. (нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) предоставяне на далекосъобщителни услуги кораб-бряг и бряг-кораб;

14. (нова - ДВ, бр. 71 от 2008 г., предишна т. 12, бр. 98 от 2008 г.) предоставяне на услуги по управление на трафика и информационно обслужване на корабоплаването и предоставяне на речни информационни услуги на корабния трафик;

15. (нова - ДВ, бр. 71 от 2008 г., предишна т. 13, бр. 98 от 2008 г.) предоставяне на хидрометеорологична информация;

16. (нова - ДВ, бр. 71 от 2008 г., в сила от 1.01.2009 г., предишна т. 14, бр. 98 от 2008 г.) отговорност за наличието, изпълнението и поддържането на планове за сигурност на пристанищата за обществен транспорт с национално значение.

(2) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" не може да извършва пристанищни услуги по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3, освен при предсрочно прекратяване на договор с пристанищен оператор до сключването на нов договор по предвидения в закона ред.

(3) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" не може да участва в търговски дружества, които по занятие извършват пристанищни услуги по чл. 116, ал. 2.

Чл. 115н. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Органи на управление на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" са:

1. министърът на транспорта;
2. управителният съвет;
3. генералният директор.

Чл. 115б. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Министърът на транспорта:

1. упражнява правата на собственост на държавата в Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

2. назначава и освобождава членовете на управителния съвет;

3. назначава и освобождава генералния директор на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

4. разрешава участието на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" в търговски и граждански дружества, както и в юридически лица с нестопанска цел;

5. утвърждава правилник за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

6. утвърждава структурата, щата и средствата за работна заплата на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

7. утвърждава дългосрочна програма за изграждането, реконструкцията, рехабилитацията, поддържането, развитието и управлението на инфраструктурата на пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

8. утвърждава годишната програма на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" за изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

9. одобрява годишния счетоводен баланс и отчет на Държавно предприятие "Пристанищна

инфраструктура".

Чл. 115п. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) Управителният съвет се състои от 5 членове, включително генералния директор, които се назначават от министъра на транспорта за срок 5 години.

(2) Министърът на транспорта назначава и освобождава членовете на управителния съвет и сключва договор за управление с всеки член на управителния съвет.

(3) Членовете на управителния съвет не могат да извършват от свое или от чуждо име конкурентна дейност и да бъдат в договорни отношения с други предприятия, дружества и сдружения със сходен предмет на дейност.

(4) Не може да бъде член на управителния съвет лице, което е:

1. осъждано за престъпление от общ характер;
2. съпруг или роднина по права, по съребрена линия или по сватовство до трета степен включително с друг член на управителния съвет.

(5) Договорът за управление с член на управителния съвет се прекратява преди изтичането на срока на действието му, когато лицето:

1. не отговаря на изискванията на закона;
2. нарушава или не изпълнява условията, предвидени в закона или в договора за управление;
3. е подало писмена молба за освобождаване.

(6) В случаите по ал. 5 или при смърт на член на управителния съвет министърът на транспорта назначава нов член за срок до края на първоначалния мандат и сключва с него договор.

(7) Управителният съвет:

1. избира измежду членовете си председател и заместник-председател и го освобождава;
2. избира и освобождава заместниците на генералния директор и директорите на териториалните поделения на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" по предложение на генералния директор;

3. приема проект на правилник за устройството, функциите и дейността на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и го предлага на министъра на транспорта за утвърждаване;

4. приема годишните програми на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" за изграждане, реконструкция, рехабилитация и поддържане на пристанищата за обществен транспорт с национално значение и ги предлага за утвърждаване от министъра на транспорта;

5. изготвя и предлага на министъра на транспорта проекта на национална програма за развитие на пристанищата за обществен транспорт по чл. 103а, ал. 2;

6. предлага за утвърждаване от министъра на транспорта структурата, щата и средствата за работна заплата на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

7. приема годишния счетоводен баланс и отчет на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и ги представя за одобряване от министъра на транспорта;

8. (изм. - ДВ, бр. 67 от 2008 г.) назначава регистриран одитор за заверка на годишния счетоводен баланс и отчет;

9. приема проекти на решения за участие на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" в международни и национални организации с нестопанска цел и ги предлага за утвърждаване от министъра на транспорта.

Чл. 115р. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) Генералният директор на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура":

1. представлява Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" пред държавните органи, съдилищата и пред трети лица в страната и в чужбина;

2. ръководи цялостната дейност на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

3. сключва договори за дейностите, извършвани от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

4. сключва и прекратява трудовите договори с работниците и служителите в Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура";

5. се отчита за своята дейност пред управителния съвет.

(2) Генералният директор може да делегира някои от правомощията си по ал. 1 на други служители от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" след одобряване от управителния съвет.

Чл. 115с. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) Приходите на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" се формират от:

1. пристанищните такси по чл. 103в, ал. 1;

2. възнагражденията по договорите за извършване на пристанищни услуги по чл. 116, ал. 3, т. 1 и от договорите за извършване на дейности по чл. 116а, ал. 3;

3. приходи от собствена дейност;

4. лихви по депозити на собствени средства и по просрочени плащания;

5. републиканския бюджет;

6. дейности, свързани с осъществяването на предмета на дейност по чл. 115м, ал. 1.

(2) Средствата по ал. 1 се разходват за:

1. осъществяване предмета на дейност на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" по чл. 115м, ал. 1;

2. осигуряване безопасността на корабоплаването в каналите и акваторията на пристанищата за обществен транспорт с национално значение;

3. демонтиране и изнасяне на съоръжения по реда на чл. 63, ал. 4;

4. издръжка на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура".

Чл. 115т. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Държавата участва във финансирането на дейностите по изграждането, реконструкцията, рехабилитацията, поддържането и развитието на пристанища за обществен транспорт с национално значение, включително в създаването, съхраняването и поддържането на мощности и материални средства за осъществяване на отбранително-мобилизационни мероприятия на страната.

Чл. 115у. (Нов - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) (1) На основата на националната програма по чл. 103а, ал. 2 Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" изготвя дългосрочна програма за изграждането, реконструкцията, рехабилитацията, поддържането, развитието и управлението на инфраструктурата на пристанищата за обществен транспорт с национално значение. Програмата се утвърждава от министъра на транспорта.

(2) На основата на дългосрочната програма по ал. 1 ежегодно до 31 октомври на предходната година Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" представя за утвърждаване от министъра на транспорта годишна програма за следващата календарна година. Годишната програма съдържа подробна информация за приходите, разходите, инвестициите и финансиранятията.

Раздел VII

(Предишен раздел V - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Пристанищни дейности и услуги в пристанищата за обществен транспорт

(Загл. изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Чл. 116. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Услугите с търговски характер, предоставяни в пристанищата за обществен транспорт и извършвани от пристанищни оператори, са пристанищни услуги.

(2) Пристанищните услуги по ал. 1 се разделят на следните категории:

1. (изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., бр. 98 от 2008 г.) морско-технически услуги - пилотаж, буксировка (влачене или тласкане), швартоване, снабдяване на корабите с вода, телефон и електрическа енергия; приемане и обработване на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност и други;

2. обработка на товари и поща - товарене, разтоварване, подреждане, съхраняване, преопаковка на различни по тип товари, вътрешнопристанищен (терминален) превоз на товари и поща и други;

3. пътнически услуги.

(3) В зависимост от технологията и организацията, необходими за осъществяване на пристанищните услуги, те се разделят на услуги, за извършването на които:

1. не е необходимо ползване на пристанищна територия и/или на пристанищни съоръжения;

2. е необходимо ползване на пристанищна територия и/или на пристанищни съоръжения.

(4) Морско-техническата услуга по ал. 2, т. 1 - пилотаж, се извършва при условията и по реда на Кодекса на търговското корабоплаване.

(5) Пристанищните услуги по ал. 2, т. 2 и 3 могат да се извършват само на пристанища за обществен транспорт или на рейдове в тяхната акватория, освен в случаи на бедствия в териториално море или други извънредни обстоятелства.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Министърът на транспорта по предложение на Изпълнителна агенция "Морска администрация" може със заповед да преустанови дейността или да ограничи временно или постоянно експлоатацията на пристанища, които извършват пристанищни услуги в нарушение на ал. 5.

(7) Заповедта по ал. 6 подлежи на обжалване по съдебен ред.

Чл. 116а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., изм., бр. 36 от 2006 г.) (1) Освен пристанищните услуги по чл. 116 в пристанищата за обществен транспорт могат да се извършват и съпътстващи дейности.

(2) Дейностите по ал. 1 се извършват, при условие че не пречат или няма да попречат на извършването на пристанищните услуги.

(3) Съпътстващите дейности в пристанищата за обществен транспорт с национално значение могат да се извършват от лице, получило концесия за обект по чл. 117в, ал. 1. В тези случаи извършването на съпътстващата дейност се определя като допълнителен предмет към предмета на концесионния договор.

(4) Освен в случаите по ал. 3 съпътстващи дейности могат да се извършват от лице, получило концесия при условията и по реда на Закона за концесиите.

(5) Съпътстващи дейности в пристанищата за обществен транспорт с регионално значение се извършват от собственика или от лица, сключили договор с него.

Чл. 117. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Пристанищните услуги в пристанищата за обществен транспорт се извършват от специализирани пристанищни оператори, притежаващи или наемащи квалифициран персонал и необходимите технически средства за извършване на съответната услуга.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и пристанищните оператори, извършващи повече от една пристанищна услуга, са длъжни да водят отделни счетоводни сметки за всяка от услугите.

(3) Обучението, квалификацията и преквалификацията на пристанищните работници и предлагането на квалифицирана работна сила могат да се осъществяват от физически или юридически лица, които не са пристанищни оператори по смисъла на този закон, при спазване изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Лицата, придобили статут на пристанищен оператор по съответния ред, се вписват в регистър на пристанищните оператори. Вписването в регистъра се извършва от Изпълнителна агенция "Морска администрация" при условията и по реда на наредба на министъра на транспорта и е условие за извършване на пристанищни услуги.

Раздел VIII
(Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.)

Достъп до пазара на пристанищни услуги

Чл. 117а. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Правото, предоставено на пристанищните оператори да извършват услуги в пристанищата за обществен транспорт, се определя като достъп до пазара на пристанищни услуги.

(2) Достъпът до пазара на пристанищни услуги в пристанищата за обществен транспорт с национално значение се предоставя с договори за извършване на пристанищни услуги или с концесия - в случаите по чл. 117в.

(3) Пристанищни оператори в пристанищата за обществен транспорт с регионално значение са собствениците или лица, сключили договор с тях.

(4) Броят на пристанищните оператори, които могат да бъдат допуснати на едно пристанище за обществен транспорт, се определя от обективните възможности, ограничения в пространството или капацитета му, които се установяват с решение на експертна комисия, назначена от министъра на транспорта.

(5) Не може да бъде предмет на договори по чл. 116а, ал. 3 и чл. 117б, ал. 1, както и на концесия, общата техническа инфраструктура на пристанището, която се ползва от всички пристанищни оператори и други правоимащи лица при еднакви условия, като никой не може да възпрепятства свободния достъп до нея.

Чл. 117б. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Пристанищните услуги по чл. 116, ал. 3, т. 1 се извършват от пристанищни оператори, сключили договор с Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" - за пристанищата за обществен транспорт с национално значение, и със собствениците - за пристанищата за обществен транспорт с регионално значение.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) Решение за предоставяне извършването на услугите по ал. 1 в пристанищата за обществен транспорт с национално значение се приема от управителния съвет на Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура". С решението се определят:

1. пристанищните услуги - предмет на договора;
2. срокът на договора;
3. видът на конкурса - едностепенен или двустепенен;
4. критериите за подбор на кандидатите - при двустепенен конкурс, и за избор на оператор - при едностепенен и двустепенен конкурс;
5. видът, размерът и начинът за заплащане на депозита за участие в конкурса;
6. условията за извършване на пристанищните услуги;
7. видът и размерът на гаранциите за изпълнение на задълженията по договора;
8. основните права и задължения на страните;
9. други изисквания, свързани със спецификата на пристанищната услуга.

(3) Пристанищните оператори по ал. 1 в пристанищата за обществен транспорт с национално значение се определят чрез конкурс при условията и по реда на наредба на Министерския съвет. С наредбата се определят и условията и редът за сключване на договорите по чл. 116а, ал. 3.

(4) Решението за обявяване на конкурс задължително се обнародва в "Държавен вестник".

(5) За извършване на услуга по чл. 116, ал. 3, т. 1 задължително се определят чрез конкурс поне двама пристанищни оператори, напълно независими един от друг. Изключение се допуска, ако в конкурса участва само един кандидат.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) Резултатите от проведения конкурс подлежат на обжалване по Административнопроцесуалния кодекс.

(7) Договорът по ал. 1 за извършване на пристанищни услуги по чл. 116, ал. 3, т. 1 се сключва за срок до пет години. Срокът може да бъде продължен по съгласие на страните.

Чл. 117в. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г.) Концесия се предоставя за един или повече терминали от пристанище за обществен транспорт с национално значение с предмет осъществяване на пристанищна услуга по чл. 116, ал. 3, т. 2.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г.) В зависимост от предмета концесията по ал. 1 може да бъде за строителство или за услуга.

(3) Пристанищните услуги по чл. 116, ал. 2, т. 2 и 3 се извършват от пристанищни оператори, получили концесия върху пристанищен терминал.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г., бр. 98 от 2008 г.) Концесия се предоставя и върху трайно прикрепените към терена пристанищни приемни съоръжения за извършване на съответната пристанищна услуга по чл. 116, ал. 2, т. 1.

Чл. 117г. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Решение за предоставяне на концесия се приема от Министерския съвет при условията и по реда на Закона за концесиите и на този закон.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г.) Министърът на транспорта извършва подготвителните действия за предоставяне на концесия върху пристанищни терминали от пристанища за обществен транспорт с национално значение, сключва концесионните договори и осъществява контрола по тяхното изпълнение.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 36 от 2006 г.).

Чл. 117д. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., отм., бр. 36 от 2006 г.).

Чл. 117е. (Нов - ДВ, бр. 24 от 2004 г., изм., бр. 104 от 2005 г., отм., бр. 36 от 2006 г.).

Глава пета

АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 118. (1) Наказва се с глоба от 50 000 до 200 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, капитан на невоенен кораб, който потопи кораба в териториалното море, във вътрешните морски води и във вътрешните водни пътища или го изхвърли на брега.

(2) С глоба (имуществена санкция) по ал. 1 се наказва и корабоприетелят, който нареди или допусне корабът да бъде потопен или изхвърлен на брега.

Чл. 119. (1) Наказва се с глоба от 150 000 до 500 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание:

1. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., доп., бр. 99 от 2006 г.) всеки, който наруши или допусне да бъдат нарушени забраните по чл. 53, ал. 1 и 2;

2. капитан на чуждестранен невоенен кораб, който нареди или допусне да се извърши промишлен риболов в изключителната икономическа зона, във вътрешните морски води, в териториалното море или във вътрешните водни пътища.

(2) С глобата по ал. 1 се наказва и капитан на чуждестранен невоенен кораб, снабден с ядрени енергийни устройства или въоръжен с ядрено оръжие, както и капитан на чуждестранен невоенен кораб, превозващ ядрени, радиоактивни или други опасни или отровни вещества, който влезе без разрешение във вътрешните морски води и във вътрешните водни пътища или не позволи да бъде извършена проверка на документите, дозиметричен контрол или друга проверка на кораба, свързана с опазване на природната среда.

(3) (Нова - ДВ, бр. 99 от 2006 г.) Наказва се с глоба от 5000 до 15 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, всеки, който наруши или допусне да бъдат нарушени забраните по чл. 53, ал. 4 и чл. 75а.

(4) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Иимуществена санкция в размер от 300 000 до 600 000 лв. се налага на юридическо лице, което се е обогатило или би се обогатило от нарушение или допускане да бъде извършено нарушение на забраните по чл. 53, ал. 1, когато са извършени от:

1. физическо лице, овластено да формира волята на юридическото лице;

2. физическо лице, представляващо юридическото лице, или

3. лице - член на контролен или надзорен орган на юридическото лице.

(5) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Когато лицата по ал. 4, т. 1, 2 и 3 са действали умишлено и вследствие на това са нанесени значителни вреди на морската среда, имуществената санкция, която се налага на юридическото лице, е в размер от 1 500 000 до 3 000 000 лв.

(6) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Имуствената санкция по ал. 4 и 5 се налага независимо от осъществяването на административнонаказателна или наказателна отговорност на извършителя на деянието.

Чл. 120. (1) Наказва се с глоба от 50 000 до 200 000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание, капитан на невоенен кораб, който:

1. влезе в пристанище или рейд, обявени за закрити;

2. допусне подводният кораб да стои в подводно положение във вътрешните морски води и в териториалното море;

3. нареди или допусне да се нарушат забраните по чл. 15 и чл. 20, т. 5, 6 и 11;

4. (изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., доп., бр. 94 от 2005 г.) който наруши разпоредбите на чл. 19, ал. 2, чл. 23, ал. 3, т. 1 - 4 и 6, чл. 24, 26, чл. 49, ал. 2.

(2) С глоба (имуществена санкция) по ал. 1 се наказва всеки, който извършва не по съответния ред научни изследвания и проучвателна дейност в морските пространства на страната.

Чл. 121. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) (1) Който наруши разпоредбите на чл. 92, ал. 6 относно вписването в регистрите на пристанищата за обществен транспорт или реда за извършване на пристанищни услуги по чл. 116, ал. 5, се наказва с глоба от 10 000 до 100 000 лв., съответно с имуществена санкция от 50 000 до 300 000 лв., ако нарушението е извършено от юридическо лице или едноличен търговец. При повторно нарушение се налага глоба, съответно имуществена санкция, в двоен размер.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.) Който наруши други разпоредби на закона, на подзаконовите актове по неговото прилагане или не изпълни писмени задължителни предписания или заповеди на органите по този закон, се наказва с глоба от 5000 до 50 000 лв., съответно с имуществена санкция от 20 000 до 100 000 лв., ако нарушението е извършено от юридическо лице или едноличен търговец.

(3) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Който наруши разпоредбите на закона или на акта на Министерския съвет по чл. 5, ал. 4 относно реда за извършване на водно-атракционни услуги и ползване на плавателни средства за спорт, туризъм и развлечение, се наказва с глоба от 1000 до 3000 лв., съответно с имуществена санкция от 2000 до 5000 лв.

(4) (Нова - ДВ, бр. 71 от 2008 г., предишна ал. 3, бр. 98 от 2008 г.) Съставите на конкретните нарушения по ал. 2 се определят от органите, на които е възложено издаването на подзаконовите актове по прилагането на този закон в съответствие с чл. 2, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 122. (1) (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.) Нарушенията по тази глава се установяват с актове, съставени от длъжностни лица на съответните министерства и ведомства, на които е възложено да упражняват контрол в морските пространства, пристанищата и във вътрешните водни пътища на страната.

(2) Съставеният акт се връчва на нарушителя, който може да направи възраженията си по него при подписването му или допълнително пред административнонаказващия орган в срок до 48 часа от връчването на акта. Актът заедно с писмените възражения и събраните доказателства се предава незабавно на административнонаказващия орган, който е длъжен да се произнесе по преписката в срок до 24 часа от изтичането на срока за възраженията, освен ако случаят не представлява фактическа или правна сложност.

(3) Наказателните постановления за нарушения, свързани с опазването на морската среда и вътрешните водни пътища, се издават от министъра на околната среда и водите или от

определени от него длъжностни лица за брегови източници на замърсяване, и от министъра на транспорта или определени от него длъжностни лица - за замърсяване от кораби.

(4) С наказателното постановление може да се определи и парично обезщетение до пълния размер на причинените вреди.

(5) Наказателното постановление може да се обжалва и от корабоприитежателя в частта му, с която е определено обезщетение за причинените вреди. По отношение на корабоприитежателя то се смята за връчено с връчването му на капитана на кораба.

(6) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Алинея 2 не се прилага по отношение на установяването и налагането на наказания за нарушения на разпоредбите на чл. 60а и подзаконовия акт по прилагането му - в частта за пристанищата, както и на разпоредбите на глава четвърта и подзаконовите актове по прилагането ѝ.

Чл. 123. Съставянето на актовете, издаването и обжалването на наказателните постановления и изпълнението на наложените наказания се извършват съгласно Закона за административните нарушения и наказания.

Чл. 124. (1) За обезпечаване събирането на глобата и обезщетението, наложени по тази глава, чуждестранният невоенен кораб, независимо от собствеността му, се задържа със съставянето на акта за установяване на нарушението.

(2) Чуждестранен невоенен кораб се задържа и за обезпечаване на вземанията от непозволено увреждане по чл. 31, ал. 1. Задържането се извършва от морската администрация и се прекратява след 72 часа, ако дотогава не бъде постановено обезпечение на иска от компетентния съд по местонахождението на кораба.

(3) В случаите по ал. 1 и 2 корабът се освобождава след депозиране в българска банка на парична или банкова гаранция в размер на определените с наказателното постановление суми, съответно в размер на иска, за който е допуснато обезпечението.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Разпоредбите на чл. 10, ал. 2 - 5, чл. 23, ал. 3, т. 4 - 6, чл. 24, 26, 28, 30, 39 и 54 се прилагат съответно и за български кораби.

§ 1а. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Плановите за приемане и обработване на отпадъци се разработват в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 95, ал. 1 съответно от Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" - за пристанищата за обществен транспорт с национално значение, и от собствениците - за пристанищата за обществен транспорт с регионално значение и пристанищата по чл. 107 - 109, съгласуват се с министъра на околната среда и водите или с оправомощено от него длъжностно лице и се одобряват от изпълнителния директор на Изпълнителна агенция "Морска администрация".

§ 1б. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Предаването на отпадъците - резултат от корабоплавателна дейност, и на остатъците от корабни товари се смята за свободно движение по смисъла на чл. 79 от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 82/97 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г., Регламент (ЕО) № 955/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 1999 г., Регламент (ЕО) № 2700/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2000 г., Регламент (ЕО) № 648/2005 на Европейския парламент и на Съвета от 13 април 2005 г. и Регламент (ЕО) № 1791/2006 на Съвета от 20 ноември 2006 г. Подаване на обобщена декларация в съответствие с чл. 45 от Митническият кодекс на Общността не се изисква.

§ 1в. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) До 31 март всяка година министърът на транспорта или оправомощено от него длъжностно лице представя на Европейската комисия информацията за предходната година по чл. 9, ал. 2 от Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2000 г. относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от

експлоатацията на корабите и на остатъци от товари, изменена с Директива 2002/84/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно изменение на директивите относно морската безопасност и предотвратяването на замърсяването от кораби.

§ 1г. (Нов - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) На всеки три години министърът на транспорта или оправомощено от него длъжностно лице представя на Европейската комисия доклад относно прилагането на разпоредбите за дейността по предаване и приемане на отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност, и на остатъците от товари, в съответствие с чл. 17, ал. 1 от Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2000 г. относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари.

§ 2. По смисъла на този закон:

1. "Военен кораб" е всеки кораб, който принадлежи към въоръжените сили на някоя държава, има външни знаци за различаване на неговата националност, намира се под командването на офицер на кадрова военна служба, името на когото е вписано в списъка на офицерите от военноморските сили на държавата или в друг подобен документ, и има екипаж, подчинен на военна дисциплина.

2. "Граничнополицейски кораб" е всеки кораб, използван за охрана на държавната граница и плаващ под военноморски флаг.

3. "Държавен кораб, използван с нетърговска цел" е кораб - собственост на държавата, под чието знаме плава, предназначен за научноизследователска или друга нестопанска дейност.

4. "Невоенен кораб" е всеки кораб извън посочените в т. 1 и 2.

5. "Подводен кораб" е всеки кораб, който е предназначен да плава под вода.

6. (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

7. (Нова - ДВ, бр. 11 от 2005 г., отм., бр. 102 от 2005 г.).

8. (Предишна т. 6 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Държава на знамето" е държавата, под чието знаме корабът плава.

9. (Предишна т. 7 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Водолазна дейност" е всяка дейност под повърхността на водата с военна, стопанска или изследователска цел, при която човек използва дихателно съоръжение за повече от едно вдишване, или която се осъществява от съоръжения, управлявани от разстояние.

10. (Предишна т. 8 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Прикрепени видове" са организмите, които в стадия, в който е възможен техният улов, се намират в неподвижно състояние върху морското дъно или под неговата повърхност или са в състояние да се придвижват само когато са в постоянен допир с повърхността или с недрата на морското дъно.

11. (Предишна т. 9 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Замърсяване на морската или речната среда" означава пряко или косвено внасяне от човека на вещества или енергии в морската среда, включително и в устията на реките, което причинява или може да причини вреда на живите морски или речни ресурси, опасност за здравето на човека, да попречи на правомерното използване на морето, включително като влоши качеството на морската вода и на условията за туризъм и отдых, съобразно действащите норми и стандарти за допустимо замърсяване.

12. (Предишна т. 10 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Морска миля" е равна на 1852 м.

13. (Предишна т. 11 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Прилежаща водна площ" е оптимално необходимата водна площ за безопасен и сигурен подход и акостиране на кораби.

14. (Предишна т. 12 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Рейд" е определен район от морското пространство извън пристанището, в който корабите могат да стоят на котва за изчакване, влизане в пристанище, укриване от лошо време, извършване на товарно-разтоварна дейност.

15. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 13, бр. 11 от 2005 г.).

16. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 14, бр. 11 от 2005 г.) "Пристанищен терминал" е териториално обособена зона от пристанище за обществен транспорт, която осигурява завършен процес по приемане, обработка, съхраняване и експедиране на определен тип товари

и/или поща по определена технология или за обслужване на пътници.

17. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 15, бр. 11 от 2005 г.).

18. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 16, бр. 11 от 2005 г.) "Пристанищна инфраструктура" е техническата инфраструктура на пристанището по смисъла на § 5, т. 31 от допълнителните разпоредби на Закона за устройство на територията, както и други сгради и съоръжения на територията на пристанището, свързани с обслужване на извършваните на неговата територия дейности и услуги.

19. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 17, бр. 11 от 2005 г.) "Пристанищни съоръжения" са елементи на пристанищната инфраструктура, трайно прикрепени към терена на пристанището, които са предназначени за извършване на пристанищни услуги.

20. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 18, бр. 11 от 2005 г.) "Капитан на пристанище" е длъжностно лице, което има право да издава задължителни разпореждания и носи отговорност за околната среда от замърсяване от кораби и за осигуряване безопасността на корабоплаването и човешкия живот в район, определен от министъра на транспорта.

21. (Предишна т. 19 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Известие до мореплавателите" е бюлетин, съдържащ информация относно безопасността на корабоплаването.

22. (Предишна т. 20 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Навигационно осигуряване" е съвкупност от мероприятия, осигуряващи безопасността на корабоплаването.

23. (Предишна т. 21 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Правила за речен надзор по Дунава" са правилата, приети от Дунавската комисия, одобрени с Постановление № 658 на Министерския съвет от 1954 г. (обн., ДВ, бр. 99 от 1954 г.; изм. и доп. с Решение № 42 на Министерския съвет от 1978 г. - бр. 31 от 1978 г.).

24. (Предишна т. 22 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Препоръки относно техническите предписания за корабите от вътрешно плаване" са предписания, приети с Постановление на 50-та сесия на Дунавската комисия на 14 април 1992 г.

25. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 23, бр. 11 от 2005 г.).

26. (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 24, бр. 11 от 2005 г.) "Пристанищен оператор" е търговец, получил достъп за извършване на определени пристанищни услуги в пристанище за обществен транспорт.

27. (Предишна т. 25 - ДВ, бр. 11 от 2005 г.) "Опасен товар" е такъв товар, който е включен в списъка на Организацията на Обединените нации за опасни товари.

28. (Предишна т. 26 - ДВ, бр. 11 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) "Яхта" е кораб, използван за туризъм, спорт, спортен риболов или развлечение.

29. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 27, бр. 11 от 2005 г.) "Акватория на пристанище" е прилежащата на пристанищната територия водна площ с естествени или придобити по изкуствен начин условия за защита от вълни и затлачване, която притежава нужните площ и дълбочина за безопасно маневриране и заставане на кей на най-големия разчетен кораб за съответното пристанище.

30. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 28, бр. 11 от 2005 г., изм., бр. 54 от 2007 г., бр. 98 от 2008 г.) "Кораб" е всяко самоходно или несамоходно плавателно съоръжение от какъвто и да е тип, включително съдове на подводни криле, на въздушна възглавница, подводници, плаващи средства и неподвижни или плаващи платформи, предназначени за плаване по море и/или река, независимо от знамето, под което плава, и което се използва за извършване на една или няколко от следните дейности: превоз на товари, превоз на пътници и багажи; влачене на плавателни съоръжения; извършване на морски услуги и други помощни операции; риболов; експлоатация на други морски богатства, както и други дейности.

31. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 29, бр. 11 от 2005 г.) "Ползвател на пристанищна услуга" е лице, което от свое или от чуждо име е получател на предоставяните пристанищни услуги, обикновено корабособственик, товародател или техни агенти.

32. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 30, бр. 11 от 2005 г.) "Тип товар" е

съвкупността от различни по вид товари, които се обработват по съпоставими технологии: насипни, наливни, газообразни, контейнерни, генерални, Ро-Ро, фериботни и други.

33. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 31, бр. 11 от 2005 г.) "Зона за съхраняване на товари" е обособена част от пристанище за обществен транспорт, предназначена за съхраняване на товари като част от претоварния процес.

34. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 32, бр. 11 от 2005 г.) "Съпътстващи дейности" са дейности, обезпечаващи извършването на пристанищните услуги, както и дейности, които съответстват на производствените и търговските задачи на предприятия, чието местоположение в пристанището се оправдава от връзката им с пристанищния трафик, с обема на морския или речния трафик, който създават, или поради услугите, които извършват на потребителите.

35. (Нова - ДВ, бр. 24 от 2004 г., предишна т. 33, бр. 11 от 2005 г.) "Повторно" е нарушението, извършено в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което нарушителят е наказан за същото по вид нарушение.

36. (Нова - ДВ, бр. 94 от 2005 г.) "Работно положение на риболовните уреди" е състояние, в което те са потопени във водата или не са сгънати, покрити, поставени в подходяща опаковка или в такъв вид са прибрани в багажно (товарно) складово помещение, отделение на сухоземно транспортно средство или кораб. В случай че риболовен уред се състои от няколко части, той е в работно положение, ако не е разглобен и частите му не са прибрани поотделно по описания по-горе ред.

37. (Нова - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) "Отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност" са всички отпадъци, включително отпадъчните води и отпадъци, различни от остатъците от корабни товари, които са получени през време на експлоатацията на кораба и попадат в приложното поле на анекси I, IV и V към Международната конвенция за предотвратяване на замърсяването от кораби, 1973, изменена с Протокол от 1978 г. (MARPOL 73/78) и с Протокол от 1997 г., съставена в Лондон на 2 ноември 1973 г. (ратифицирана със закон - ДВ, бр. 94 от 2004 г.) (ДВ, бр. 12 от 2005 г.), наричана "МАРПОЛ 73/78", както и отпадъците, свързани с товара, както са определени в насоките за прилагане на анекс V от МАРПОЛ 73/78.

Отпадъците - резултат от корабоплавателна дейност, са отпадъци по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците.

38. (Нова - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) "Остатъци от корабни товари" са всички остатъци от товарите на борда, които остават в трюмовете или в товарните танкове след приключване на операциите по разтоварване и почистване, включително излишъците и разлетите или разпилени количества по време на товарене/разтоварване. Остатъците от корабни товари са отпадъци по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на отпадъците.

39. (Нова - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) "Пристанищни приемни съоръжения" са съоръжения, независимо дали са трайно прикрепени, подвижни или плаващи, които могат да приемат отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност, и остатъци от корабни товари.

39а. (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г.) "Подходящи пристанищни приемни съоръжения" са пристанищни приемни съоръжения, които са съобразени с географското положение и големината на пристанището, с броя и вида на корабите, които нормално го посещават, както и с типа и обема на отпадъците от корабоплавателна дейност и на остатъците от корабни товари.

40. (Нова - ДВ, бр. 104 от 2005 г., изм., бр. 98 от 2008 г.) "План за приемане и обработване на отпадъци" е документ, съдържащ описание на съобразените с географското положение и големината на пристанището, с броя и вида на корабите, които нормално го посещават, както и с типа и обема на отпадъците - резултат от корабоплавателна дейност, и на остатъците от корабни товари, процедури за приемане, събиране, съхранение и предварително обработване на тези отпадъци без необосновано забавяне на кораба.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 3. (Доп. - ДВ, бр. 24 от 2004 г., отм., бр. 108 от 2006 г.).

§ 4. (Отм. - ДВ, бр. 24 от 2004 г.).

§ 5. Този закон отменя Закона за морските пространства на Република България (обн., ДВ, бр. 55 от 1987 г.; изм., бр. 11 и 59 от 1998 г., бр. 23 и 67 от 1999 г.).

§ 6. В чл. 16 от Закона за държавната собственост (обн., ДВ, бр. 44 от 1996 г.; изм., бр. 104 от 1996 г., бр. 55, 61 и 117 от 1997 г., бр. 93 и 124 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г.) се създава ал. 4:

"(4) Едноличните търговски дружества с държавно имущество и физическите и юридическите лица, на които е предоставена концесия по съответния ред за обекти по чл. 4, ал. 1, т. 6 от Закона за концесиите, могат да отдават под наем имоти или части от имоти, както и да ги ползват съвместно по договор с трети лица при условията на ал. 2, без да се препятства осъществяването на дейностите, за които са предоставени."

§ 7. В Закона за концесиите (обн., ДВ, бр. 92 от 1995 г.; бр. 16 от 1996 г. - Решение № 2 на Конституционния съд от 1996 г.; изм., бр. 44 от 1996 г., бр. 61 и 123 от 1997 г., бр. 93 от 1998 г., бр. 23, 56, 64 и 67 от 1999 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4, ал. 1, т. 6 се изменя така:

"б. републиканските пътища, цели или технологично обособени части от пристанища за обществен транспорт и граждански летища за обществено ползване, съществуващи и/или които ще бъдат построени със средства на концесионера, публична държавна собственост."

2. В чл. 25 се правят следните изменения и допълнения:

а) досегашният текст на чл. 25 става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

"(2) Паричните постъпления от предоставянето и осъществяването на концесия за обектите по чл. 4, ал. 1, т. 6 и от разрешенията за дейности по чл. 5, т. 4 се разпределят, както следва:

1. осемдесет и пет на сто - за развитие и изграждане на републиканската пътна и транспортна инфраструктура;

2. петнадесет на сто - за попълване на фонда за покриване на разходите по концесиите."

§ 8. В Закона за гражданското въздухоплаване (обн., ДВ, бр. 94 от 1972 г.; изм., бр. 30 от 1990 г., бр. 16 от 1997 г. и бр. 85 от 1998 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 122в:

а) в ал. 3, т. 2 след думите "безопасност на полетите" се добавя "в т.ч. за летателно обучение на летци-пилоти, преминаващи висшия курс на обучение - държавна поръчка";

б) създава се ал. 4:

"(4) Средствата от превишаването на приходите над разходите в края на календарната година остават за ползване през следващата финансова година, като целево се разходват за финансиране дейностите по тази глава."

2. Създава се чл. 122д:

"Чл. 122д. Всички средства, отпускани от бюджета на Министерството на транспорта и съобщенията по реда на тази глава за финансиране дейността по осигуряване и поддържане безопасността на полетите, както и събраните такси по чл. 120, ал. 4, не се облагат с данъци."

3. В § 4 от допълнителните разпоредби след думите "когато гарант по заема е Република България" се добавя ", както".

§ 9. В § 4а от Закона за Българските държавни железници (обн., ДВ, бр. 53 от 1995 г.; доп., бр. 85 от 1998 г.; изм., бр. 124 от 1998 г.) след думите "когато гарант по заема е Република България" се добавя ", както".

§ 10. В Кодекса на търговското мореплаване (обн., ДВ, бр. 55 и 56 от 1970 г.; попр., бр. 58 от 1970 г.; изм. и доп., бр. 55 от 1975 г., бр. 10 от 1987 г., бр. 30 от 1990 г., бр. 85 от 1998 г.) в допълнителната разпоредба след думите "когато гарант по заема е Република България" се

**ЗАКОН за изменение и допълнение на
Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на
Република България
(ДВ, бр. 24 от 2004 г.)**

.....

Допълнителна разпоредба

§ 73. Навсякъде в закона:

1. думите "плавателен съд" и "плавателни съдове" се заменят съответно с "кораб" и "кораби";

2. (в сила от 1.12.2004 г.) думите "пристанищна/та администрация" се заменят с "Национална компания "Пристанища".

Преходни и заключителни разпоредби

§ 74. (1) Обектите по чл. 106, ал. 1, които към влизането в сила на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата в Република България (15 февруари 2000 г.) са били включени в капитала на еднолични търговски дружества с държавно имущество, са публична държавна собственост.

(2) Министрите, упражняващи правата на собственост на държавата в едноличните търговски дружества по ал. 1, в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон извършват действия по намаляване на капитала на дружествата със стойността на правото на собственост на обектите - публична държавна собственост.

(3) Към датата на влизане в сила на решението за намаляване на капитала по ал. 2 министърът на транспорта сключва договори с едноличните търговски дружества за извършване на пристанищни услуги по чл. 116, ал. 1 и на дейности по чл. 116а, ал. 1. С договорите се определят правата и задълженията на страните в съответствие с разпоредбите на този закон. Договорите са срочни до сключване по предвидения от закона ред на договори за извършване на пристанищни услуги и дейности или концесия със спечелил конкурс оператор.

§ 75. (1) Лицата, които към влизането в сила на този закон не са еднолични търговски дружества с държавно имущество и притежават права на собственост върху част от терминал на пристанище за обществен транспорт с национално значение, представляващ зона за съхраняване на товари, запазват собствеността си.

(2) Лицата по ал. 1 имат право в 6-месечен срок от влизането в сила на този закон да заявят искането си за предоставяне на концесия. Министерският съвет се произнася по искането в срок до една година.

(3) Ако на лицата по ал. 1 се предостави концесия, те са длъжни да предоставят пристанищната услуга на трети лица при същите условия, при които те самите я ползват.

(4) Лицата по ал. 1 са длъжни да използват имотите - частна собственост, само по предназначението им като за съхраняване на товари от пристанище за обществен транспорт, независимо от предоставянето на концесия. При необходимост лицата са длъжни да учредят право на преминаване през имота си.

(5) При неизпълнение на задължението по ал. 4 министърът на транспорта или упълномощено от него длъжностно лице преустановява експлоатацията на онази част от терминала на пристанището за обществен транспорт, която представлява зона за съхраняване на товари и не се ползва по предназначение.

(6) Когато вследствие на преустановяване на експлоатацията по ал. 5 е налице държавна нужда, която не може да бъде задоволена по друг начин, се извършва принудително отчуждаване на имотите по ал. 1 при условията и по реда на Закона за държавната собственост. Искането за отчуждаване се прави от министъра на транспорта.

§ 76. Лицата, които са собственици на пристанища по чл. 107 - 109 и на пристанища за обществен транспорт с регионално значение, в тримесечен срок от влизане в сила на този закон заявяват правата си за вписване в регистрите на пристанищата и представят доказателства, че пристанищата отговарят на изискванията за експлоатационна годност в съответствие с наредбата на чл. 95, ал. 1 и с действащото законодателство.

§ 77. Разпоредбите на глава четвърта, раздел V "Пристанищна администрация" (чл. 113 - 115) се прилагат до 30 ноември 2004 г.

§ 78. (1) До 30 ноември 2004 г. дейностите, правата и задълженията по този закон на Национална компания "Пристанища" се осъществяват от Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация".

(2) До 30 ноември 2004 г. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" изпълнява дейностите по чл. 112б, ал. 1, 3 и 4, чл. 112в и чл. 112г.

(3) До 30 ноември 2004 г. изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" сключва и контролира изпълнението на договорите по чл. 116а, ал. 3 и чл. 117б, ал. 1.

(4) До 30 ноември 2004 г. изпълнителният директор на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" сключва договори с пристанищни оператори за извършване на услугите по чл. 116, ал. 3, т. 1.

§ 79. Приходите, реализирани от Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" до 1 декември 2004 г., са приходи по бюджета на Министерството на транспорта.

§ 80. (1) От 1 декември 2004 г. Национална компания "Пристанища" поема активите и пасивите, правата и задълженията на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация".

(2) Трудовите правоотношения с работниците и служителите на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

(3) Служебните правоотношения с държавните служители на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" се уреждат при условията и по реда на чл. 87а от Закона за държавния служител.

§ 81. (В сила от 1.12.2004 г.) В срок до 1 януари 2005 г. Министерският съвет предоставя на Национална компания "Пристанища" имущество - държавна собственост, за изпълнение на предмета ѝ на дейност.

§ 82. В 6-месечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет, министърът на транспорта и министърът на регионалното развитие и благоустройството приемат подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

.....

§ 86. (1) Параграфи 45 - 54 (относно глава четвърта, раздел VI "Национална компания "Пристанища") се прилагат от 1 декември 2004 г.

(2) Параграф 73, т. 2, § 81 и § 83, т. 2, буква "б" се прилагат от 1 декември 2004 г.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
към Закона за изменение и допълнение на Закона за далекосъобщенията
(ДВ, бр. 88 от 2005 г.)

.....

§ 49. В Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр. 12 от 2000 г.; изм., бр. 111 от 2001 г., бр. 24 и 70 от 2004 г., бр. 11 от 2005 г.; бр. 45 от 2005 г. - Решение № 5 на Конституционния съд от 2005 г.) навсякъде

думите "министърът на транспорта и съобщенията", "министъра на транспорта и съобщенията" и "Министерството на транспорта и съобщенията" се заменят съответно с "министърът на транспорта", "министъра на транспорта" и "Министерството на транспорта".

.....

**ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България
(ДВ, бр. 104 от 2005 г., в сила от 27.12.2005 г.)**

.....

Допълнителна разпоредба

§ 24. (В сила от 1.01.2007 г.) (1) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" и собствениците на пристанищата за обществен транспорт с регионално значение уведомяват Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" за всеки случай на освобождаване на кораби от заплащане на такса по чл. 103в, ал. 4 и чл. 103г, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1 Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" уведомява Европейската комисия.

Преходни и заключителни разпоредби

§ 25. (1) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" е правопреемник на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация", създадена с Постановление № 124 на Министерския съвет от 2005 г. (обн., ДВ, бр. 55 от 2005 г.; изм., бр. 96 от 2005 г.), и поема съответната част от активите и пасивите, правата и задълженията по баланса ѝ към датата на влизане в сила на този закон, която се отнася до предмета на дейност на държавното предприятие, определен в чл. 115м, съгласно заповед на министъра на транспорта.

(2) Трудовите и служебните правоотношения с работниците и служителите се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда и чл. 87а от Закона за държавния служител.

§ 26. (1) Прекратява се Национална компания "Пристанища" без ликвидация.

(2) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" е правопреемник на Национална компания "Пристанища".

.....

§ 29. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 4 и 5, § 6 в частта му "пристанищни приемни съоръжения за отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност", § 7 относно чл. 103в, ал. 1, т. 5 и ал. 3 и чл. 103г, § 9, § 10 относно чл. 110, ал. 2 в частта му "пристанищни приемни съоръжения за отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност", § 16 относно чл. 115м, т. 11, § 20 и 24, които влизат в сила от 1 януари 2007 г.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ
**към Закона за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България
(ДВ, бр. 54 от 2007 г.)**

§ 12. Този закон въвежда изискванията на Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от

експлоатацията на корабите и на остатъци от товари; Директива 2002/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, установяваща система на Общността за наблюдение и информационно обслужване на корабоплаването и отменяща Директива 93/75/ЕИО на Съвета; Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения; Рамково решение 2005/667/ПВР на Съвета за укрепване на наказателноправната рамка за прилагане на законите срещу замърсяването от корабите.

§ 13. Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" съвместно с компетентните органи на другите държави - членки на Европейския съюз, и като си сътрудничат с Европейската агенция за морска безопасност:

1. разработват необходимите информационни системи за прилагане на разпоредбите, въвеждащи Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения и Директива 2000/59/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно пристанищните приемни съоръжения за отпадъци от експлоатацията на корабите и на остатъци от товари;

2. установяват общи практики, включително за: наблюдение и навременно откриване на кораби, които изхвърлят замърсяващи вещества, като нарушават разпоредбите, въвеждащи Директива 2005/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно замърсяване от кораби и налагане на санкции при нарушения; надеждни методи за проследяване на замърсяващи вещества, както и такива за ефективно въвеждане на разпоредбите на тази директива.

**ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Кодекса на търговското корабоплаване
(ДВ, бр. 71 от 2008 г.)**

§ 9. В Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България (обн., ДВ, бр. 12 от 2000 г.; изм., бр. 111 от 2001 г., бр. 24 и 70 от 2004 г., бр. 11 от 2005 г.; Решение № 5 от 2005 г. на Конституционния съд - бр. 45 от 2005 г.; изм., бр. 87, 88, 94, 102 и 104 от 2005 г., бр. 30, 36, 43, 65, 99 и 108 от 2006 г., бр. 41, 54 и 109 от 2007 г. и бр. 67 от 2008 г.) се припят следните изменения и допълнения:

.....

8. Навсякъде в закона думите "Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" се заменят с "Изпълнителна агенция "Морска администрация".

.....

§ 11. (1) Изпълнителна агенция "Морска администрация" поема активите и пасивите, правата и задълженията на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация".

(2) Трудовите правоотношения с работниците и служителите на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" се уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

(3) Служебните правоотношения с държавните служители на Изпълнителна агенция "Пристанищна администрация" се уреждат при условията и по реда на чл. 87а от Закона за държавния служител.

§ 12. (1) Държавно предприятие "Пристанищна инфраструктура" поема активите и пасивите, правата и задълженията на Изпълнителна агенция "Морска администрация", свързани с изпълнението на функциите по чл. 115м, т. 12 и 13.

(2) Трудовите правоотношения с работниците и служителите на Изпълнителна агенция "Морска администрация", свързани с изпълнението на функциите по чл. 115м, т. 12 и 13, се

уреждат при условията и по реда на чл. 123 от Кодекса на труда.

(3) Служебните правоотношения с държавните служители на Изпълнителна агенция "Морска администрация", свързани с изпълнението на функциите по чл. 115м, т. 12 и 13, се уреждат при условията и по реда на чл. 87а от Закона за държавния служител.

§ 13. Разпоредбата на § 9, т. 6 относно чл. 115м, т. 14 влиза в сила от 1 януари 2009 г.

**ЗАКОН за изменение и допълнение на Закона за морските пространства, вътрешните водни пътища и пристанищата на Република България
(ДВ, бр. 98 от 2008 г.)**

.....

Допълнителна разпоредба

§ 20. Навсякъде в закона думите "пристанищни приемни съоръжения за отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност" и "пристанищните приемни съоръжения за отпадъци - резултат от корабоплавателна дейност" се заменят съответно с "пристанищни приемни съоръжения" и "пристанищните приемни съоръжения".

Заклучителни разпоредби

§ 21. По отношение на речните пристанища изискванията за наличие на подходящи пристанищни приемни съоръжения и за план за приемане и обработване на отпадъци, в т.ч. за система за определяне размера на таксите за приемане и обработване на отпадъци, се прилагат от 1 януари 2013 г.

.....

Приложение № 1

към чл. 103а, ал. 1, т. 1

(Ново - ДВ, бр. 24 от 2004 г.,

изм., бр. 43 от 2006 г.,

доп., бр. 54 от 2007 г.,)

изм., бр. 108 от 2008 г.)

доп. - ДВ, бр. 47 от 2009 г.)

Пристанища за обществен транспорт с национално значение

1. ПРИСТАНИЩЕ ВАРНА включва:

Варна-изток, Варна-запад, ТЕЦ Езерово, Петрол, Леспорт, Фериботен комплекс - Варна, и Балчик

2. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2006 г., доп., бр. 54 от 2007 г., изм., бр. 108 от 2008 г.)

ПРИСТАНИЩЕ БУРГАС включва:

Бургас-изток, Бургас-запад, Росенец, Несебър

3. ПРИСТАНИЩЕ РУСЕ включва:

Русе-изток, Русе-център, Русе-запад, Силистра, Фериботен терминал - Силистра, Тутракан, Свищов, Фериботен терминал - Никопол и Сомовит

4. ПРИСТАНИЩЕ ЛОМ включва:

Лом и Оряхово

5. ПРИСТАНИЩЕ ВИДИН включва:

Видин-център, Видин-юг, Видин-север и Фериботен комплекс - Видин

Приложение № 2

*към чл. 103а, ал. 1, т. 2
(Ново - ДВ, бр. 24 от 2004 г.,
доп., бр. 104 от 2005 г.,
в сила от 27.12.2005 г.,
бр. 43 от 2006 г.,
изм., бр. 54 от 2007 г.)
доп. - ДВ, бр. 47 от 2009 г.)*

Пристанища за обществен транспорт с регионално значение

1. Фиш Порт - Бургас
2. Кораборемонтен завод "Порт - Бургас"
3. Бургаски корабостроителници южен кей - Л
4. Трансстрой - Бургас
5. Одесос ПБМ - Варна
6. ПЧМВ - Варна
7. Силистра - Поларис 8
8. Силистра - Лесил
9. Зърнен терминал - "Ийст пойнт" - Силистра
10. Русе - нефтоналивен терминал - Арбис
11. Порт Булмаркет Русе
12. Русе - безмитна зона
13. "Дунавски драгажен флот" - АД, Русе
14. Свищов - Свилоза
- 14а. (Нова - ДВ, бр. 104 от 2005 г.) "Дубъл Ве Ко" - Русе
15. Белене
16. Петрол - Сомовит
17. Фериботен комплекс - Оряхово
18. (Отм. - ДВ, бр. 54 от 2007 г.)
19. Дунавски драгажен флот "Дуним" - Козлодуй
20. Екопетролиум - Видин (Тайфун)
21. Ро-Ро СО МАТ - Видин
22. Безмитна зона - Видин
23. Дунавски драгажен флот "Бъдин" - Видин
24. Никопол
25. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г., отм., бр. 54 от 2007 г.)
26. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г.) Поморие
27. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г.) Царево
28. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г., отм., бр. 54 от 2007 г.)
29. (Нова - ДВ, бр. 43 от 2006 г.) Ахтопол
30. (нова - ДВ, бр. 47 от 2009 г.) Пристанище "Пристис"
31. (нова - ДВ, бр. 47 от 2009 г.) Пристанище "Дръстър"